

Великі надії і штучні перешкоди

Підбиваючи підсумки 2011-го

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

XV Summit
UKRAINE - EU
Kyiv 2011

НОВИНИ ЄС

Роботу над бюджетом-2012 завершено

Стор. 4

ЄС-УКРАЇНА

Україна втратила лідерство у Східному партнерстві

Стор. 17

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Євроклуби – це живий рух!

Стор. 24

У Києві відбувся саміт Україна-ЄС (стор. 14)

Євроклуби завершують рік з оптимізмом (стор. 24)

ВЕЛИКІ НАДІЇ І ШТУЧНІ ПЕРЕШКОДИ

Останній у 2011-му номер „Євробюлетеня” значною мірою присвячено підсумкам року. Підбивати їх непросто. Багато чого з того, що відбулося, має у кінці не крапку, а швидше, три крапки.

Зокрема й те, що стосується Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. На початку року було багато сподівань на те, що він стане визначним, може навіть історичним у відносинах між Україною та Євросоюзом. Цілком реальною здавалася перспектива не лише завершення переговорів з угоди, а й підписання її.

Щоправда, ці післяноворічні сподівання затьмарювала одна передноворічна подія: арешт колишнього міністра закордонних справ Юрія Луценка. Тоді вперше прозвучало висловлювання „вибіркове правосуддя”. Однак хотілося вірити, що це непорозуміння, і до системного явища не дійде.

Навесні виникли бурхливі суперечки з іншого питання, нібито дилеми для України: створювати Зону вільної торгівлі з ЄС чи приєднуватися до Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану. Повирувавши місяць-другий, пристрасті вщухли. Достеменно невідомо, що то було – інспірована третьою стороною дискусія чи намагання добитися поступок від ЄС у процесі переговорів? Втім, нині це вже неважливо.

У серпні „небезпека Митного союзу” відійшла на другий план – арештували колишнього прем'єра Юлію Тимошенко. Відтак з'явилася нова головна загроза для завершення переговорів з Угоди про асоціацію. 11 жовтня, після оголошення лідерці „Батьківщини” вироку, загроза перетворилася на цілком очевидну перешкоду. Це засвідчило скасування візиту Віктора Януковича до Брюсселя.

У ці ж дні було завершено переговори з Угоди про вільну торгівлю. У листопаді так само фактично скінчено роботу над текстом політичної частини Угоди про асоціацію. Але з'являється нова, ініційована українською стороною перешкода – Київ наполягає на фіксації в угоді перспектив членства. При тому що позиція ЄС щодо цього була відома від самого початку переговорів.

Все викладене вище засвідчує дві речі. Перша – описані перешкоди на шляху до Угоди про асоціацію були штучними, їх могло не бути за наявності в українського керівництва реальної політичної волі до зближення з ЄС. Друга – сам Євросоюз жодним чином не причетний до створення кожної з цих перешкод.

Що ж, тепер залишається сподіватися на 2012-й. Хоча стартові можливості в нього набагато гірші, ніж у попередника.

НОВИНИ ЄС

Роботу над бюджетом–2012 завершено	4
Найбільша загроза – економічна криза	4
Усі за одного: солідарність по-європейськи	5
Подвійне оподаткування має зникнути	5
Трудові мігранти проблем не створили	6
Створено новий Портал ЄС з імміграції	6
Розпочато консультації щодо возз'єднання сімей	7
Продукти стануть безпечнішими	7

ТЕМА НОМЕРА

ЄС–2011: важливі події	8
Рік, багатий на труднощі та уроки	8
Економічне зростання припиняється	9
„Дуже важливими будуть наступні парламентські вибори”	10
ЄС–Україна: хроніка 2011-го	11

ЄВРОІНТЕРВ'Ю

„Ми залишаємо розуміння того, що таке регіональний розвиток”	12
--	----

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС–УКРАЇНА

Саміт ЄС–Україна: названо умови підписання Угоди про асоціацію	14
Європарламент „прив'язав” Угоду про асоціацію до зміцнення демократії	15
„Угода про асоціацію допомогла б нам у розмові з владою”	16
ЄС сподівається на ухвалення Виборчого кодексу	17
Україна втратила лідерство у Східному партнерстві	17
„Ми не бачимо прогресу в Україні”	18
ЄС і США нагадали про справу Тимошенко	19
Небо ніяк не „відкриється”	19
Андрулла Вассиліу закликала студентів бути наполегливими	20
Оголошено конкурс програми Жана Моне	20
Рекордний урожай „Акерману”	21
Смертність на дорогах зменшити можна	21
Конкурс проектів із транскордонної співпраці	22

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

„Найвдалішими заходами були Європейські паради”	23
Дипломати і депутати спілкувалися з молоддю	23
„Євроклубівці не складуть руки, доки Україна не стане Європою”	24
Названо лауреатів конкурсу „Ген рівності”	25
Молодь долучається до збереження історичної пам'яті	25

НОН-СТОП

Природа–2000: заповідних місць побільшало	26
---	----

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №12'11

Інформаційне видання Представництва
Європейського Союзу в Україні
Засновник: Представництво
Європейського Союзу в Україні
01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Керівник проекту – Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@eeas.europa.eu
Головний редактор –
Анатолій Марциновський

Редакційна група: Юлія Ємельянова,
Данило Марчишин

Видавець: ТОВ „Агенція комунікацій”
ТМ „Key Communications”
Адреса: 01033, м. Київ
вул. Саксаганського, 28, оф. 20
Тел./факс: (044) 201 64 94
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.
Індекс видання 98603
ISSN 1725-0811
Підписано до друку 23.12.2011 р.
Друк: ТОВ „Новий друк”
02660, м. Київ, вул. Магнітогорська, 1
Наклад 5000 прим.
Розповсюджується безкоштовно.

Інтернет-версія: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin

Роботу над бюджетом–2012 завершено

У листопаді Європейський Парламент та Рада ЄС дійшли згоди щодо параметрів бюджету ЄС на 2012 рік. Його прибуткова частина становитиме €129,1 млрд, запланований обсяг витрат – €147,2 млрд. На початку грудня кошторис було затверджено Європарламентом. Найбільше коштів піде на підтримку сталого розвитку, що передбачає посилення конкурентоспроможності ЄС через збільшення зростання й зайнятості – близько 40% бюджету. Втім, Європейська Комісія у поданому ще на весні проекті пропонувала його прибуткову частину розміром €132,7 млрд, а витрату – €147,4 млрд. Тому Брюс-

сель не приховував певного розчарування остаточним рішенням.

– Я задоволений тим, що Рада і Європарламент досягли згоди щодо бюджету ЄС на 2012 рік. Це однозначно бюджет економії, оскільки більшість держав-членів перебувають у стані серйозної кризи, – заявив Комісар ЄС з питань бюджету і фінансового програмування Маріуш Левандовський. – Однак шкодую, що не було взято до уваги той факт, що проекти Євросоюзу пришвидшуються, адже добігає кінця нинішній фінансовий період. Тому Єврокомісія матиме виплатити більше коштів бенефіціантам, ніж на його початку. Є серйозний ризик, що ми вийдемо протягом наступного року за узгоджені рамки й не зможемо виконати фінансових зобов'язань щодо користувачів фондів ЄС: регіонів, міст, бізнесу, вчених тощо.

Утім, обрізаючи прибуткову частину бюджету–2012, Рада і Європарламент зробили спеціальну заяву: пообіцяли надати додаткові кошти в разі проблем із виконанням Єврокомісією своїх

зобов'язань. Комісар Левандовський зауважив, що Брюссель розраховує на цілковите виконання цих обіцянок у разі потреби. Процедура ухвалення головного фінансового документа ЄС не проста, але чітка і прозора. Приблизно у квітні Єврокомісія затверджує проект бюджету на наступний рік, який подає до Ради ЄС. Та розглядає його і вносить, за потреби, корективи. Не пізніше 1 жовтня відкоригований міністрами фінансів країн ЄС документ має надійти до Європарламенту, який, у свою чергу, має 42 дні на вироблення своєї позиції щодо кошторису на наступний рік. Зазвичай погляди європарламентарів та міністрів розбігаються – тоді до справи береться погоджувальний комітет із представників обох інституцій. Він повинен протягом щонайбільше 21 дня дійти згоди. Або не дійти – тоді бюджетна процедура починається з нуля, як це й трапилося торік. У разі ж досягнення згоди – а цього року було саме так – узгоджений документ передають до Європарламенту і Ради ЄС, які мусять затвердити його протягом 14 днів. ☺

Найбільша загроза – економічна криза

„Євробарометр“ оприлюднив у листопаді дані опитування, покликано оцінити імплементацію Стратегії ЄС із внутрішньої безпеки. Тобто вивчити сприйняття громадянами усіх 27 країн-членів питань, пов'язаних із власною безпекою.

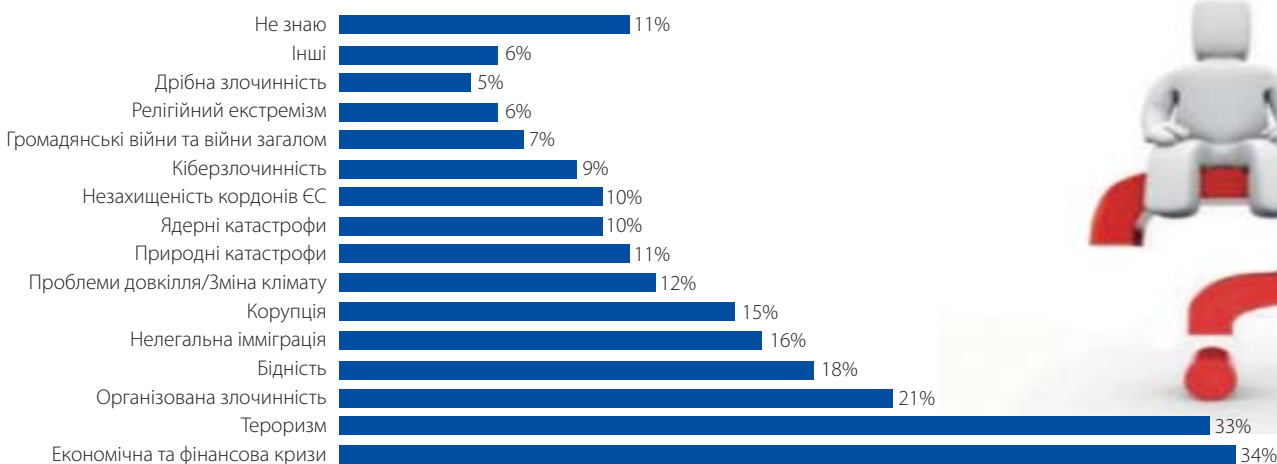
Опитали близько 27 тис. осіб віком 15 років і старших. Як свідчать наведені нижче результати, головними за-

грозами власній безпеці громадяни ЄС вважають економічну та фінансову кризи й тероризм – вони набагато випереджають такі проблеми, як організована злочинність, бідність та нелегальна імміграція.

Соціологи також поцікавилися у громадян їхнім ставленням до діяльності Євросоюзу із протистояння викликам безпеці. Зокрема, 60% опи-

таних схвалюють дії ЄС у тому, що стосується боротьби з тероризмом. 50% задоволені тим, як він протистоїть організованій злочинності, забезпечує безпеку на зовнішніх кордонах та управляє природними ресурсами. 46% схвалюють дії ЄС із протистояння кіберзлочинності. Цікаво, що оцінка громадянами зусиль Євросоюзу вища, ніж дій їхніх національних урядів. ☺

ЯКИМИ, НА ВАШУ ДУМКУ, Є ГОЛОВНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН ЄС?

Дізнайтеся більше: http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Усі за одного: солідарність по-європейськи

Солідарність між державами-членами Євросоюзу є його загальновідомою рисою. Останній приклад – Греція, вийти зі скрутного становища якій допомагають інші країни. Але європейська взаємодопомога проявляється не лише на такому глобальному рівні.

Наприклад, у листопаді Єврокомісія схвалила надання €16,9 млн італійському регіону Венето, який постраждав торік від потужної повені. Гроші буде виділено із Фонду солідарності Євросоюзу.

У жовтні-листопаді 2010 року у Венето три дні поспіль не припинялися потужні зливи. Ситуацію погіршив теплий середземноморський вітер сірокко, який спричинив танення снігів у Альпах. Цей метеорологічний „коктель” призвів до повені, яка завдала значної шкоди інфраструктурі, сільському господарству, приватним будинкам тощо.

Італія подала заявку на допомогу із Фонду солідарності в січні 2011-го, доповнивши її в серпні. Згідно з нею, регіон зазнав збитків на €676,4 млн. Зокрема, було пошкоджено швидкісну магістраль А4, стихія поставила на межу виживання понад 40 тис. місцевих підприємств, які дають роботу близько 250 тис. людей.

За правилами Фонду солідарності, допомога з нього надається у разі, коли збитки від природної стихії становлять не менш ніж 0,6% валового внутрішнього

го продукту країни. У випадку Італії це €3,5 млрд. Однак є стаття щодо „екстраординарної регіональної катастрофи”, яка дозволяє допомагати в покритті менших збитків. Брюссель вирішив, що саме такою катастрофою й було те, що сталося у Венето. Адже повинь зачепила більшість населення, мала серйозні наслідки для умов життя людей та економічної стабільності в регіоні.

Кошти Фонду солідарності підуть на покриття в Італії витрат, пов'язаних із проведенням торік термінових післяповеневих заходів, відновленням інфраструктури, облаштуванням тимчасового житла для постраждалих, на рятувальні

операції тощо. Водночас кошти не можуть бути використані як компенсація за шкоду, завдану приватній власності.

Фонд солідарності було створено в ЄС 2002 року після того, як у центральній Європі сталися потужні повені. Щорічний бюджет фонду становить €1 млрд. У жовтні цього року Єврокомісія опублікувала повідомлення з пропозиціями щодо досягнення ефективнішої роботи структури. Після традиційних у таких випадках консультацій з Європарламентом, Радою та іншими організаціями Брюссель може вийти із конкретними законодавчими пропозиціями. ◉

Подвійне оподаткування має зникнути

Європейська Комісія оприлюднила в листопаді Повідомлення щодо подвійного оподаткування. Нині воно є досить серйозною проблемою для єдиного європейського ринку.

Власне, подвійне оподаткування суперечить його суті. Нині багато громадян та підприємців зазнають податкових збитків через те, що працюють у двох і більше державах Союзу. Ситуація є досить парадоксальною. Саме існування Євросоюзу передбачає здійснення транскордонного бізнесу. Водночас на рівні ЄС немає закону, який зобов'язував би держави-члени запобігати подвійному оподаткуванню. І хоча самі вони намагаються уникати цього через двосторонні чи багатосторонні

угоди, на практиці це не завжди працює належним чином. Незадовільна ситуація з подвійним оподаткуванням аж ніяк не сприяє розвитку бізнесу та інвестицій.

Протягом останніх років Єврокомісія послідовно займається питанням подолання подвійного оподаткування. Її нинішнє повідомлення є новим етапом цієї роботи.

– Ми маємо послати сигнал нашим громадянам, бізнесам та торговим партнерам: у ЄС не повинні оподатковувати двічі! – заявив Комісар ЄС з питань аудиту та протидії шахрайству Альгірдас Шемета. – Подвійне оподаткування є одним із найбільших податкових перепон для нашого внутрішнього ринку, і ми не можемо

так просто за цим спостерігати.

У Повідомленні щодо подвійного оподаткування Європейська Комісія наголошує на головних аспектах проблеми й анонсує конкретні заходи, які планує здійснити для її подолання. Документ надіслано до Ради ЄС, Європарламенту та Економічного і соціального комітету. ◉

Трудові мігранти проблем не створили

Єврокомісія оприлюднила доповідь щодо трудової міграції з Румунії та Болгарії до інших держав ЄС внаслідок приєднання їх до Союзу 1 січня 2007 року. Документ розвіює страхи й підозри щодо можливих проблем, зокрема загрози дешевої робочої сили.

Брюссель вважає, що сталося навпаки: трудова міграція з цих нових держав-членів посприяла економікам інших країн. Частково через те, що на заробітні виїхали кваліфіковані працівники. Зі свого боку, некваліфіковані допомогли заповнити вакансії у таких секторах, як будівництво, догляд за домогосподарствами та харчування. Якогось значного впливу румунських та болгарських мігрантів на рівень безробіття або зарплат у країнах їхнього призначення не зафіксовано. Згідно з аналізом Єврокомісії, у „старо-

му” ЄС–15 зарплати внаслідок припливу робочої сили з Румунії та Болгарії стали лише на 0,28% нижчими від тих, які могли би бути без цього.

Головними напрямками для румун і болгар стали Італія та Іспанія. Популярними були й інші „старі” держави-члени – адже рівень зарплат там вищий, ніж у тих, що приєдналися 2004 року. Якщо ж дивитися на весь ЄС, то румунські та болгарські резиденти становлять нині лише 0,6% населення решти 25 держав Союзу. Найбільше їх частка на Кіпрі (4,1%), в Іспанії (2,2%) та Італії (1,8%).

Щоправда, румуни й болгарки поки що можуть вільно працювати не в усіх державах ЄС. Згідно з умовами їхніх договорів про вступ, інші країни Союзу отримали право протягом семи років обмежувати їм вільний доступ до своїх ринків праці.

Як і у випадку з попереднім розширенням, цей перехідний період було поділено на три фази. Протягом перших двох років будь-яка держава ЄС могла самостійно обмежити трудову присутність румун і болгар. Вони могли вільно продовжити це і на наступні три роки, але мали повідомити про це Єврокомісію до завершення першої фази. Обмежувати працевлаштування румунських та болгарських трудових мігрантів протягом останніх двох років можна було лише тоді, коли це становило б серйозну загрозу ринку праці тієї чи іншої держави. Про це також слід завчасно повідомити Брюссель.

31 грудня завершиться друга фаза цього перехідного терміну. Все ще обмежують доступ румун і болгар до своїх ринків праці десять держав ЄС: Бельгія, Німеччина, Ірландія, Франція, Італія, Мальта, Нідерланди, Австрія, Люксембург, Велика Британія. Крім цього, обмежувальні заходи запровадила цього літа щодо громадян Румунії й Іспанія, яка спочатку надала вільний доступ їм та громадянам Болгарії. Ці обмеження діятимуть до 31 грудня 2012 року.

Цього року закінчився перехідний термін для обмежень трудової міграції з восьми держав, які вступили до ЄС 1 травня 2004 року, – Чехії, Естонії, Угорщини, Латвії, Литви, Польщі, Словаччини та Словенії. Як і у випадку з Румунією та Болгарією, трудові мігранти з цих держав не створили проблем для ринків праці так званих старих країн-членів (ЄС–15). При цьому лише Німеччина та Австрія використали весь 7-річний термін, протягом якого дозволялися обмеження. ☺

Працює новий Портал ЄС з імміграції

Розпочав роботу новий Портал ЄС з імміграції. Це веб-ресурс, який надає своєчасну, загальнодоступну та практичну інформацію з питань, пов'язаних з міграційними процесами.

Розміщена на ньому інформація насамперед стане в пригоді особам з країн, що не входять до Євросоюзу, але які розглядають можливість переїзду до нього. Портал також корисний

організаціям, що опікуються питаннями мігрантів та особам з держав з-поза меж ЄС, які вже проживають у його країнах-членах. Тут можна знайти загальну інформацію про політику та законодавство держав Євросоюзу щодо нерегулярної міграції, а також про ризики, з якими можуть зіштовхнутися мігранти. Мови сайту – англійська та французька. ☺

Адреса порталу: <http://ec.europa.eu/immigration>

Розпочато консультації щодо возз'єднання сімей

Європейська Комісія започаткувала публічні дебати щодо внесення можливих змін до директиви ЄС, яка регулює возз'єднання родин громадян третіх країн. Тобто можливості для інших членів сім'ї приєднуватися до тих, хто легально живе в державах-членах.

Спільні для Євросоюзу правила щодо цього виписані у відповідній директиві від 2003 року. Нинішні публічні консультації сфокусовано на низці питань, що постають у результаті реалізації цього закону.

– Возз'єднання родин надає мігрантам можливість мати сімейне життя і допомагає їхній інтеграції у суспільство, – наголосила Комісар ЄС із внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом. – Сподіваюся, усі причетні до цього питання візьмуть участь у консультаціях, поділяться своїм досвідом та думками щодо того, як зробити наші правила ефективнішими. Єврокомісія пропонує до обговорення низку конкретних питань. Наприклад, право на возз'єднання має бути поширене лише на чоловіків, дружин та дітей, чи й на інших членів родини? Чи слід краще конкретизувати умови для возз'єднання? Чи повинні бути, з одного боку, запобіжники щодо штучного ускладнення реуніфікації родин, а з другого – щодо можливого шахрайства, фрукативних шлюбів тощо?

Консультації відбуваються на спеціально створеному для цього інтернет-сайті, вони триватимуть до 1 березня

2007 року. Їхні результати визначають подальші дії Єврокомісії.

Згідно з чинним законодавством, негромадяни ЄС, чиї родини легально проживають у Союзі, мають право в'їхати та мешкати з ними, якщо „спонсор” прожив там „рік і більше” й має „обґрунтовані перспективи отримати право на постійне проживання”. Держави-члени можуть вимагати й виконання інших вимог: наприклад, доказів наявності достатніх фінансових ресурсів, адекватного житла та медичної страховки, а також відповідності „інтеграційним заходам”.

У жовтні 2008 року Єврокомісія оприлюднила доповідь щодо імплементації цієї директиви, наголосивши на існуванні низки проблем. Брюссель тоді

вказав, що закон залишає державам-членам надто велику свободу дій щодо його виконання. Зокрема, це стосується періоду, який громадяни третіх країн повинні очікувати возз'єднання з родиною, можливості вимагати відповідності „інтеграційним заходам” тощо.

Тим часом статистика свідчить, що обсяги сімейної міграції до ЄС зменшуються. Якщо на початку 2000 року вона становила понад 50% від усієї легальної міграції з третіх країн, то нині ця частка впала приблизно до 30%. 2010 року в ЄС було видано близько 500 тис. дозволів на проживання для негромадян ЄС, які приєднуються до своїх сімей. Найбільше – Італією (160 200), Великою Британією (103 187) та Іспанією (89 905).

Продукти стануть безпечнішими

Використання харчових добавок є питанням, яке надзвичайно хвилює людей. Підозри і страхи, що в продукти домішують щось не те, притаманні багатьом. Єврокомісія ухвалила у грудні дві нові постанови, покликані збільшити безпечність використання в ЄС харчових добавок і зробити це питання прозорішим.

Постанови містять два списки.

Перший стосується власне добавок у продукти харчування. У ньому перераховано дозволені й заборонені добавки, причому зроблено це відповідно до категорій продуктів. Наприклад, при виробництві йогуртів, вершкового масла, компотів, простого хліба, меду, води та фруктових соків харчові

добавки в ЄС дозволено в дуже малих кількостях або й заборонено взагалі. Водночас їх широко використовують для соусів, кондитерських виробів, фарбованих напоїв, сніків. Цей список буде обов'язковим до виконання з червня 2013 року – Єврокомісія дає промисловості час адаптуватися до нових правил.

Другий список стосується інгредієнтів, які можуть бути використані у самих добавках, – ферментів, фарбників тощо. Він буде обов'язковим до застосування вже за 20 днів після публікації постанови в офіційному журналі ЄС.

Політика ЄС щодо застосування харчових добавок ґрунтується на відповід-

ній директиві від 2008 року. Ухвалені Єврокомісією нові правила є частиною імплементації цього документа.

ЄС–2011: важливі події

1 січня. Головування у ЄС перебирає Угорщина. У Євросоюзі розпочався Європейський рік волонтерства.

31 січня. Євросоюз поновив або запровадив санкції проти вищих посадовців Білорусі включно з президентом Олександром Лукашенком. Причиною стали порушення прав людини під час президентської кампанії наприкінці 2010 року та після виборів.

8 березня. Європейська Комісія представила план переходу Євросоюзу до конкурентоспроможної низьковуглецевої економіки до 2050 року.

20 березня. Європейська Рада схвалила створення пакту „Євро плюс“,

спрямованого на покращання в ЄС економічної координації та посилення економічної інтеграції.

31 березня. Започатковано програму East Invest. Це новий регіональний інвестиційний проект, покликаний розвивати економіку регіону Східного партнерства. Його філософія – поєднання економії та заходів, які сприяють економічному зростанню.

3 травня. Відбулося перше засідання Парламентської асамблеї Східного партнерства EURONEST.

25 травня. Європейська Комісія виступила з пропозиціями щодо реформи Європейської політики сусідства. Одним із принципів її стає „більше за більше” – що більше реформ і демократії у державах-партнерах, то більшою стає допомога Євросоюзу та перспективи інтеграції з ним для тих, хто цього бажає. У червні пропозиції Брюсселя підтримала Рада ЄС.

30 червня. Завершено переговори про вступ до Євросоюзу Хорватії.

1 липня. Розпочалося президентство Польщі в Євросоюзі.

7 липня. Єврокомісія оприлюднила новий план дій з розвитку транспорту сусідніх країн, покликаний посилити зв'язки зі східними та південними сусідами ЄС. Ним передбачено понад 20 конкретних коротко- та довготермінових заходів.

8 вересня. Єврокомісія виступає з пропозиціями щодо посилення позиції ЄС на світових енергетичних ринках. ЄС повинен говорити „одним голосом”, вважає Брюссель.

29-30 вересня. У Варшаві відбувся саміт Східного партнерства. Учасники підбили підсумки двох років існування ініціативи й обговорили плани щодо її розвитку.

11 жовтня. Почала працювати нова Візова інформаційна система Шенгенського візового простору. Нею передбачено збір біометричних даних осіб, які отримують візи, – відбитків пальців і цифрового зображення обличчя.

23 жовтня. Відбулося засідання Європейської Ради. Головними питанням стало модернізація урядування в ЄС.

26 жовтня. Відбувся саміт Єврозони. Лідери узгодили шляхи виходу із кризи суверенних боргів. Досягнуто також домовленості з приватними кредиторами Греції про списання 50% її боргових зобов'язань шляхом обміну облігацій, починаючи з грудня 2012 року.

19 листопада. Рада ЄС та Європарламент дійшли згоди щодо параметрів бюджету на 2012 рік. Його філософія – поєднання економії та заходів, які сприяють економічному зростанню.

8 грудня. Підписано Угоду про вступ до ЄС Хорватії. ☉

Рік, багатий на труднощі та уроки

2011-й був для Євросоюзу непростим роком. Він пройшов у боротьбі за єдину європейську валюту – євро, яка опинилася під загрозою через кризу суверенних боргів у деяких державах Єврозони. Водночас на Європу та весь світ насунулася чергова економічна криза, яка не обіцяє нічого доброго на наступний, 2012-й, рік.

До Греції, яку Євросоюз рятує вже протягом півтора року, додалися ще кілька держав, насамперед Італія. Було і є багато розмов про крах євро, які провокували певну паніку й сіяли недовіру до єдиної європейської валюти. Зусилля ЄС із підтримки євро тривали

цілий рік. Деякі ключові рішення мали бути ухвалені в грудні, коли цей номер журналу був уже в роботі.

Були 2011-го й оптимістичні події. Мабуть, серед таких слід особливо відзначити підписання Угоди про вступ з Хорватією. Це відповідь песимістам: корабель ЄС аж ніяк не тоне, навпаки – збирається взяти на свій борт нових пасажирів. Успішно тривають переговори про вступ Ісландії, значний крок вперед до Євросоюзу зробили Сербія та Чорногорія.

Щодо труднощів, то вони також мають свої переваги – з них можна взяти уроки. Один із них уже очевидний: не

може бути такої високої інтеграції у тому, що стосується єдиної валюти, без такого ж рівня економічної інтеграції. Від кризи в нібито невеликій Греції заляхоманило всю Єврозону. При цьому наявний суверенітет національних урядів щодо економічного врядування не дозволив тій же Єврокомісії унеможливити свого часу негаразди.

Зараз ці внутрішні проблеми ЄС стали очевидними для всіх. Тому можна сподіватися, що нинішні шторми стануть імпульсом, який сприятиме ще більшій економічній інтеграції всередині Союзу. Власне, іншого шляху і немає. ☉

Економічне зростання припиняється

Економіка Євросоюзу входить у період стагнації. Її відновлення завмерло, знижуються обсяги експорту й зменшується внутрішній попит. Не очікується покращення ситуації із зайнятістю.

Такими є висновки Єврокомісії, що ґрунтуються на детальному аналізі економічних тенденцій усіх держав Євросоюзу. Брюссель зробив припущення щодо результатів цього року, а також прогнози на наступні два.

Як свідчать цифри наведені нижче таблиці, у 2012–2013 рр. економічне зростання уповільниться у більшості держав ЄС. У Греції та Португалії триватиме спад. Водночас зменшиться інфляція, що зумовлено падінням попиту.

– Економічне зростання в ЄС зупинилося і є ризик нової рецесії, – прокоментував дослідження Віце-президент Єврокомісії Олі Рен, який займається економічними та монетарними питаннями. – Рівень зайнятості в деяких державах зростає, але покращення для ЄС

в цілому не прогнозується. Ключовими для поновлення зростання та зайнятості є відновлення довіри у фінансову стабільність та до фінансової системи,

пришвидшення реформ. Ми маємо широкий консенсус щодо того, що потрібно робити. Нині слід без затримки втілювати це в життя. ☉

	2011 р. (припущення)		2012 р. (прогноз)		2013 р. (за умови реалізації нинішньої політики)	
	Інфляція, %	Річне зростання (зменшення) ВВП, %	Інфляція, %	Річне зростання (зменшення) ВВП, %	Інфляція, %	Річне зростання (зменшення) ВВП, %
Бельгія	3,5	2,2	2,0	0,9	1,9	1,5
Німеччина	2,4	2,9	1,7	0,8	1,8	1,5
Естонія	5,2	8,0	3,3	3,2	2,8	4,0
Ірландія	1,1	1,1	0,7	1,1	2,2	2,3
Греція	3,0	-5,5	0,8	-2,8	0,8	0,7
Іспанія	3,0	0,7	1,1	0,7	1,3	1,4
Франція	2,2	1,6	1,5	0,6	1,4	1,4
Італія	2,7	0,5	2,0	0,1	1,9	0,7
Кіпр	3,4	0,3	2,8	0,0	2,3	1,8
Люксембург	3,6	1,6	2,1	1,0	2,5	2,3
Мальта	2,6	2,1	2,2	1,3	2,3	2,0
Нідерланди	2,5	1,8	1,9	0,5	2,3	1,3
Австрія	3,4	2,9	2,2	0,9	2,1	1,9
Португалія	3,5	-1,9	3,0	-3,0	1,5	1,1
Словенія	1,9	1,1	1,3	1,0	1,2	1,5
Словацьчина	4,0	2,9	1,7	1,1	2,1	2,9
Фінляндія	3,2	3,1	2,6	1,4	1,8	1,7
Євროзона	2,6	1,5	1,7	0,5	1,6	1,3
Болгарія	3,6	2,2	3,1	2,3	3,0	3,0
Чехія	1,8	1,8	2,6	0,7	1,6	1,7
Данія	2,6	1,2	1,7	1,4	1,8	1,7
Латвія	4,2	4,5	2,4	2,5	2,0	4,0
Литва	4,0	6,1	2,7	3,4	2,8	3,8
Угорщина	4,0	1,4	4,5	0,5	4,1	1,4
Польща	3,7	4,0	2,7	2,5	2,9	2,8
Румунія	5,9	1,7	3,4	2,1	3,4	3,4
Швеція	1,5	4,0	1,3	1,4	1,6	2,1
Велика Британія	4,3	0,7	2,9	0,6	2,0	1,5
ЄС–27	3,0	1,6	2,0	0,6	1,8	1,5
США	2,4	1,6	1,7	1,5	1,6	1,3
Японія	-0,5	-0,4	0,5	1,8	0,0	1,0

„Дуже важливими будуть наступні парламентські вибори“

Про підсумки 2011 року в тому, що стосується відносин між Європейським Союзом та Україною, і про перспективи на майбутнє „Євробюлетень“ розмовляв із головою правління Центру прикладних політичних досліджень „Пента“ Володимиром Фесенком.

На початку 2011-го бачилося, що він має стати мало не тріумфальним для відносин ЄС та України – йшлося про завершення переговорів з Угоди про асоціацію, а то й підписання документа. Натомість кінець року виходить безрадіним. Для вас такий фінал закономірний чи несподіваний?

– Я нагадав би, що на початку президентства Януковича багато хто взагалі сумнівався у продовженні Україною політики євроінтеграції. Та все ж вона тривала, і в 2011 році було зроблено серйозні кроки в її реалізації – фактично завершено переговори з Угоди про вільну торгівлю та Угоди про асоціацію загалом. Інша річ, що внаслідок внутрішньополітичних проблем – насамперед, це стосується судових процесів над Юлією Тимошенко та Юрієм Луценком – і жорсткої критичної реакції на них з боку Євросоюзу ситуація зависла. Думаю, що парафування Угоди про асоціацію таки відбудеться. Можливо не зараз, після зміни внутрішньополітичного клімату.

Так що закономірності сьогоднішньої ситуації пов'язані з внутрішніми політичними проблемами. Звісно, їх можна було б уникнути, але вони є відображенням нинішніх взаємин між владою і опозицією. Водночас досягнутий протягом року прогрес у переговорах щодо Зони вільної торгівлі та Угоди про асоціацію свідчить, що ці документи відповідають об'єктивним інтересам України. Зараз питання лише у виникненні сприятливих внутрішньополітичних умов, щоб процес було продовжено.

Українська сторона головною перешкодою називає небажання ЄС надати перспективи членства...

– Власне, на них Україна наполягає вже давно, так було і за Ющенка. Йдеться не про членство, а про якусь формулу європейської перспективи. Але, думаю, з українського боку тут присутні елементи тактики, пошуку виправдань на той випадок, якщо виникнуть проблеми з парафуванням чи підписанням угоди. Така собі тактична політична гра – на мій погляд, досить ризикована.

Якщо ситуація й далі „зависає“, яким вам вбачається подальший розвиток відносин ЄС та України – будуть вони повертати до „заморозків“, як у випадку з Білоруссю, чи залишатимуться нейтральними, як це є у ЄС з Росією?

– До статуту Білорусі ми однозначно ще не підійшли. Внутрішньополітична ситуація в Україні стає ближчою до російської, але порівняно з Росією вона залишається більше вільною, конкурентною. Окрім згаданих судових справ, критеріями оцінки з боку ЄС будуть наступні парламентські вибори. Якщо вони пройдуть демократично, прозоро, без застосування адмінресурсу, а тим паче фальсифікації, тоді це, гіпотетично, може посприяти й завершенню процесу з набуттям чинності Угоди про асоціацію. Представники ЄС кажуть навіть, що саме вибори будуть головним критерієм. Якщо ж нинішні внутрішні негаразди України й певні тенденції розвиватимуться, тоді ситуація у відносинах з ЄС зависне ще міцніше.

Як свідчать соціопитування, більшість українських громадян підтримують інтеграцію з Євросоюзом. Наскільки важитиме цей фактор для подальших відносин між Україною та ЄС?

– Щодо підтримки євроінтеграції населенням, то я звернув би увагу на суперечливе ставлення українців до перспектив економічної та політичної інтеграції України. Значна частина їх, практично кожний третій, підтримують водночас і союз з Росією, й інтеграцію до Євросоюзу. Звісно, не можна інтегруватися туди й туди одночасно. Але в громадській думці така амбівалентність існує. І вона дає можливість політичним елітам маневрувати – в принципі, проводити курс на європейську інтеграцію, але водночас грати на протиріччях між Європою і Росією, торгуючись одночасно і з росіянами, і з європейцями.

Отож громадська думка не є однозначним чинником, який сприяє євроінтеграції. Я навіть сказав би, що проросійські настрої у нас потенційно потужніші, ніж проєвропейські. І ще добре, що у частини людей вони спадають. Нині дуже важливо, щоб не посилюлися нинішні кризові тенденції в Євросоюзі, не призвели до виникнення у ЄС серйозних проблем. Якщо він гідно пройде теперішні негаразди, відновить свою міць і привабливість, то це сприятиме посиленню позитивного ставлення до Європи та євроінтеграції в населення України. Щодо сьогоднішнього, то позитивна щодо ЄС громадська думка сприяє євроінтеграції країни, та все ж вирішальну роль відіграє позиція політичних і бізнесових еліт. ☺

ЄС–Україна: хроніка 2011-го

10 січня. Київ відвідав Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле. „Нашим першим спільним пріоритетом буде Угода про асоціацію, – заявив, зокрема, він. – Мої українські партнери і я підтвердили рішучість завершити переговори протягом цього року”.

2 лютого. Відбулася установча конференція української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства.

7 березня. У Брюсселі підписано Меморандум про розуміння щодо Національної індикативної програми для України, яка передбачає надання €470 млн на належне управління та верховенство права, підготовку до набуття чинності Угоди про асоціацію.

19 квітня. Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу взяв участь у донорській конференції „Двадцять п'ять років після Чорнобильської трагедії. Безпека заради майбутнього”. Він оголосив про надання Єврокомісією додаткових €110 млн на добудову об'єкта „Укриття” над третім реактором ЧАЕС та сховища відпрацьованого ядерного палива.

14 травня. У Миколаєві стартували Дні Європи в Україні. Протягом травня численні заходи відбулися у кількох десятках міст та містечок по всій країні.

25 травня. Оприлюднено щорічний звіт по Україні в рамках Європейської політики сусідства. У ньому, зокрема, було наголошено на існуванні низки проблем у царині демократії.

3 червня. Європейський інвестиційний банк оголосив про надання Україні кредиту в розмірі €450 млн на реконструкцію та покращення якості автомобільних доріг, які є важливими міжнародними коридорами в рамках Транс'європейської транспортної мережі.

13 липня. ЄС та Україна схвалили список із 90 пріоритетів на другу половину 2011-го та першу половину 2012 р., базованих на Порядку денному Асоціації ЄС–Україна. Вони стосуються демократії, верховенства права, прав людини та фундаментальних свобод, свободи висловлювань та зібрань, боротьби з корупцією тощо.

6 серпня. Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Кетрін Ештон та Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле виступили із заявою з приводу арешту Ю. Тимошенко. „ЄС та інші міжнародні партнери України неодноразово наголошували на необхідності чесного, прозорого й незалежного судового процесу, щоб уникнути будь-якого натяку на політику вибіркового правосуддя... Ці події викликають занепокоєння станом верховенства права в Україні”, – йдеться у заяві.

23 вересня. Євросоюз оприлюднив оцінку виконання Україною Плану дій з вільної лібералізації. „Україна досягла поступу у виконанні кількох ключових параметрів, але у більшості сфер реалізація перебуває на стадії виконання”, – йдеться у документі.

28 вересня. Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра виступив із заявою щодо підготовки Закону про вибори народних депутатів. „Будь-який новий закон про вибори в Україні має спиратися на ґрунтовний консультативний процес за участю експертів, громадянського суспільства та опозиції, щоб забезпечити те, що цей закон витримає випробування часом”, – наголосив він.

11 жовтня. „Європейський Союз глибоко розчарований вироком Печерського районного суду у справі

Юлії Тимошенко. Його було винесено після судового процесу, що не відповідав міжнародним стандартам справедливого, прозорого та незалежного судочинства, до чого я неодноразово закликала у своїх попередніх заявах”, – так відреагувала на засудження лідера опозиційної партії „Батьківщина” Високий представник ЄС із закордонних справ і безпекової політики Кетрін Ештон. З подібною заявою виступив Президент Європарламенту Єжи Бузек.

18 жовтня. Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу та Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей перенесли їхні зустрічі з Віктором Януковичем, заплановані на 20 жовтня.

19 жовтня. У Брюсселі парафовано текст Угоди про вільну торгівлю між ЄС та Україною.

27 жовтня. Європарламент ухвалив резолюцію щодо поточної ситуації в Україні. У ній європарламентарі, зокрема, заявили, що „вирок колишньому прем'єр-міністру Юлії Тимошенко є виявом порушення прав людини, зловживання судовою системою з метою політичного придушення провідного опозиційного політика”. Водночас вони висловилися за проведення відтермінованої зустрічі Віктора Януковича з керівництвом ЄС.

19 грудня. У Києві відбувся черговий саміт ЄС–Україна. ◌

„Ми залишаємо розуміння того, що таке регіональний розвиток”

У грудні завершено масштабний проект Європейського Союзу „Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні”. Про результати „Євробюлетеню” розповіла керівник проекту Тетяна Забуковець-Ковачич.

Іноземці, які приїждять до України, часто приємно вражені європейськістю Києва та інших великих міст, але шоковані рівнем розвитку „глибинки”. В чому причина цих контрастів?

– Столиці скрізь у світі відрізняються від їхньої периферії або сільськогосподарських регіонів. Люди звідти виїждять до великих міст на навчання, роботу. Мегаполіси висмоктують з тих територій соки, що веде до їх стагнації.

Тому великі міста повинні повернути периферії те, що в неї забирають. Це вже відбувається у Європі. Скажімо, зона великого Лондона є прикладом застосування так званої системи зворотного змиву. Всі промислові підприємства міста перенесено на певну відстань від нього – на 10-70 км. А коли завод чи фабрику переносять на периферію, довкола них починає розвиватися невелич-

кий центр, розбудовують містечка. Все спрямовано на те, аби повернути людей з мегаполісів, зменшити на периферії бідність та міграцію до столиці. Але цьому має сприяти держава – створювати стимули для того, аби бізнесу було вигідно переїздити з великих міст.

В Україні існують інші погляди. Є навіть цікава концепція – має бути зроблено все можливе для того, аби перевезти людей із приміських селищ і містечок до великих міст, де вони працювали б у промисловості. Це дуже радянський підхід. Сучасна тенденція – „привезти” економіку в менш розвинені регіони, щоб люди могли розвиватися й працювати там, де живуть. Для України показовим прикладом неправильного підходу є Київська область. Вона одна з найменш розвинених, тоді як обласний центр є найпотужнішим містом у державі. Київ працює лише на себе,

не має жодної відповідальності за те, що діється в області.

Інше питання – розвиток сільськогосподарських регіонів. Сучасна тенденція полягає в тому, що в селі повинна бути різноманітна економічна діяльність, не лише сільське господарство. Мають працювати малий бізнес, невеликі підприємства, розвиватися зелений туризм та інше.

Наскільки легко було працювати вашому проекту в українському середовищі?

– Питання регіонального розвитку складне скрізь. Воно завжди політизоване, його часто асоціюють з децентралізацією влади, що цілком не відповідає дійсності.

Але в Україні середовище для реалізації такого проекту було набагато важчим, аніж будь-де. Причин багато. За 20 років незалежності тут не було вироблено концепції розви-

тку країни – куди вона має рухатися, які галузі повинні бути пріоритетними, які чинники мають підтримувати обраний шлях. Є переконання, що регіональний розвиток стосується лише питання інфраструктури, а не інновацій, покращення знань, економічного розвитку. Це для нас було проблемою – звісно, разом із технічними перешкодами. Скажімо, 2010 року з бюджету повинні були фінансувати 900 бюджетних програм, на 2012-й заплановано 580. Фактично, вибудовують сотні різноманітних напрямів замість того, щоб сфокусуватися на найпріоритетніших. Ніхто не може сказати, скільки з цих програм буде насправді реалізовано. Відсутні критерії, методика відбору пріоритетів. Ніхто не знає, на що будуть витрачатися кошти. Регіональний розвиток стосується 7-8 галузей: довілля, промисловості, інфраструктури, енергетики тощо. Однак в Україні відсутня координація між ними. Є 17 організацій та інституцій, так чи інакше причетні до регіонального розвитку, але насправді його немає. Відбувається багато нелогічних речей.

Чи зміг проект за таких умов досягти своїх цілей?

– Проект мав чудову концепцію. Вона стосувалася усіх циклів регіонального розвитку – від планування до системи фінансування, реалізації, моніторингу та оцінки. Ми мали на меті все це запровадити, зробити реальністю. Разом із міністерством із регіонального розвитку ще в січні 2009-го року підготували проект закону про регіональний розвиток. Припускали, що він набуде чинності якнайпізніше у вересні 2010 року. Проект передбачав, зокрема, створення Фонду регіонального розвитку, кошти з якого могли йти лише на регіональний розвиток. Законопроект тричі пройшов процес узгодження з різними міністерствами й відомствами. Проте коли постало питання затвердження його на засіданні Кабінету Міністрів, проти виступило Міністерство економіки. І причиною стало саме існування в законопроекті Фонду регіонального розвитку – адже стає неможливим ручне керування виділеними на нього бюджетними коштами.

Це було ще за попереднього уряду. Але вже у січні 2011 року нинішній президент Віктор Янукович в одному з виступів наголосив, що регіональний розвиток є пріоритетним для дер-

Проект ЄС „Підтримка сталого регіонального розвитку” тривав від 2008 року. Його бюджет становив €15,0 млн. Метою було зміцнення потенціалу органів влади України у сфері розробки політики та процесу ухвалення рішень з питань сталого регіонального розвитку, створення національного інструменту фінансування регіонального розвитку та надання допомоги органам влади України в реалізації плану заходів зі сталого регіонального розвитку. Проект працював на національному та на регіональному рівнях – у Хмельницькій, Вінницькій та Рівненській областях та АР Крим.

жави й публічно доручив прем'єру Миколі Азарову започаткувати Фонд регіонального розвитку. Після цього глава держави ще кілька разів згадував про це. Незрозуміло, чому питання не просувається. Протягом 2011 року ми оновили згаданий законопроект, враховуючи нові політичні реалії. Натомість уряд підтримує інші законодавчі акти, багато в чому незрозумілі й дуже загальні.

Метою нашого проекту було розбудувати стратегію регіонального розвитку, відповідну політику, законодавство. На жаль, на практиці цього не сталося. Всі наші напрацювання, методичні вказівки, посібники, виписані організаційні процедури залишилися на папері – понад 6 тисяч сторінок.

Пліднішою була співпраця на регіональному рівні. У чотирьох пілотних областях надавали допомогу в плануванні, підсилювали спроможність місцевих органів до самостійного планування. Організовані за нашою допомогою робочі групи розробляли відповідні стратегії. У деяких областях ми допомагали у створенні проектів для реалізації стратегії регіонально-

го розвитку. Наприклад, у Вінницькій області було створено кластер з вирощування фруктів. Сільгоспвиробники зорганізувалися в кооперативи і встановили двосторонній зв'язок із переробниками – виробниками соків, джемів. Виникло справжнє взаємовигідне партнерство.

Очевидно, з українського боку найбільше віталося пряме надання проектом коштів на реконструкцію муніципальних будівель у Сverdловську Луганської області?

– Так, на це було виділено 9 мільйонів євро. На жаль, Сverdловськ є лише одним із 12 480 міст в Україні – ми не в змозі допомогти таким чином усім. Звісно, жителі цього міста дуже вдячні. За допомогою нашого проекту модернізували школи, дитсадки, лікарні – встановили нову систему опалення, удосконалили систему ізоляції. В семи будівлях, які ми завершили 2010 року до початку зими, протягом опалювального сезону було витрачено на 36% енергії менше порівняно з попереднім періодом. Місцеві житлово-комунальні підприємства заощадили 200 тисяч євро. Це був дуже важливий компонент проекту. Люди отримали теплі приміщення. Водночас це дало імпульс керівництву й населенню міста – вони активно долучилися до благоустрою Сverdловська. Покращено вуличне освітлення, пішохідні доріжки, сквери, дитмайданчики. Місто змінилося. Приємно, що ми змогли допомогти принаймні цим людям.

Чи буде Євросоюз і надалі підтримувати регіональний розвиток в Україні, незважаючи навіть на всі задані вами проблеми?

– Так, улітку наступного року має розпочатися новий проект з бюджетом у 20 мільйонів євро. Нам вдалося переконати колег з Євросоюзу в доцільності продовження такої співпраці. Зі свого боку, ми залишаємо гарний спадок. Нашим проектом було розроблено так звану стратегію виходу. Всі напрацювання, уроки його діяльності було проаналізовано з погляду того, як їх можуть використати наші наступники.

Щодо нас, то хоча з незалежних від нас причин не вдалося реалізувати всі плани, ми залишаємо після себе дуже важливу річ – знання й розуміння багатьох людей в Україні того, чим же насправді є регіональний розвиток. ☺

Саміт ЄС–Україна: названо умови підписання Угоди про асоціацію

19 листопада у Києві відбувся 15-й саміт Євросоюз–Україна. ЄС на ньому представляли Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей і Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу.

Зустріч на найвищому рівні пройшла в непростій політичній атмосфері. «Лідери із задоволенням відзначили, що головні переговірники досягли спільного розуміння щодо повного тексту Угоди про асоціацію, яка визначить майбутню договірно-правову основу відносин Україна–ЄС, – йдеться в ухваленій за результатами саміту спільній заяві. – Наразі відкрито шлях для технічної підготовки остаточної консолідованої версії угоди, в тому числі в частині глибокої та всеосяжної Зони вільної торгівлі, з метою її якнайшвидшого парафування».

Однак, як впливає з документа, підписання та ратифікація Угоди про асоціацію залежатиме від стану демократії в Україні. «Лідери підтвердили відданість верховенству права, що включає незалежність судової гілки влади, визнаючи це як важливий елемент, що лежить в основі Угоди про асоціацію. Водночас вони відзначили окремі виклики в цій сфері, які вимагають невідкладної уваги, зокрема шляхом судової реформи, – наголошено у спільній заяві. – Вони також підкреслили важливість вільних засобів масової

інформації та свободи зібрань, а також домовилися про необхідність подальшого удосконалення чинного законодавства України в зазначених сферах з метою приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Вони досягли спільного розуміння, що дотримання Україною принципів поваги до спільних цінностей та верховенства права буде дуже важливим для темпів політичної асоціації та економічної інтеграції України в ЄС, у тому числі в контексті укладення Угоди про асоціацію та її подальшої імплементації».

Ще чіткіше висловився на спільній прес-конференції Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей. Він наголосив:

– Ми хочемо просуватися до підписання й ратифікації Угоди про асоціацію настільки швидко, наскільки це можливо, але це залежатиме від політичних умов. У цьому сенсі низка недавніх внутрішніх процесів в Україні призвела до важкої атмосфери у відносинах між нею та Євросоюзом. Підтримка європейською громадськістю політичної асоціації та економічної інтеграції України в ЄС є важливим активом, тісно з цим пов'язаним. Сприйняття того, що в Україні погіршується якість демократії та верховенства права, має прямий відгук у наших державах-членах, з боку нашої громадськості в широкому сенсі та в Єв-

„КЛЮЧ – У РУКАХ УКРАЇНСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА”

На підсумковій прес-конференції, Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу наголосив на важливості Угоди про асоціацію для України.

– Сьогодні ми відзначаємо важливий крок у наших відносинах: завершення переговорів з Угоди про асоціацію, – зауважив Президент Єврокомісії. – Вона допоможе досягненню наших спільних цілей щодо просування до політичної асоціації та економічної інтеграції. Вона є також найкращою гарантією того, що українські громадяни зможуть мати майбутнє, базоване на європейських цінностях та стандартах. Ця угода включає глибоку та всеосяжну Зону вільної торгівлі, яка буде взаємокорисною для наших країн та громадян, адже забезпечить посилення наших торговельних відносин, збільшення іноземних інвестицій та створення прозорішого середовища для ведення бізнесу. Йдеться не лише про збільшення обсягів торгівлі, а про реальну економічну інтеграцію та законодавче зближення. Ми досягли важливої точки, відтепер наступні кроки у формалізації Угоди про асоціацію визначатимуться політичним розвитком в Україні. Ключ до зміцнення наших відносин – в руках українського керівництва.

ропарламенті. Наша велика стурбованість, насамперед, пов'язана з політично вмотивованим судочинством в Україні. Суд над Тимошенко є найочевиднішим прикладом. Але важливою є широка реформа судочинства відповідно до міжнародних стандартів. Свобода медіа та свобода зібрань є також ключовими для демократії, що добре функціонує.

Звертаючись до Віктора Януковича, Президент Європейської Ради додав:

– Пана президента, дотримання цих принципів, які є основоположними для Східного партнерства та Угоди про асоціацію, є вирішальним для шляху та глибини зближення з ЄС та підписання й ратифікації Угоди про асоціацію. Але це також має фундаментальне значення для майбутнього розвитку України як конкурентного, динамічного та інноваційного суспільства.

Герман ван Ромпей також наголосив на важливості майбутніх парламентських виборів, назвавши їх „лакомим папірцем”.

– Проведення цих виборів має відповісти зобов'язанням у рамках ОБСЄ, включаючи надання можливості участі у виборах для всіх можливих кандидатів. І надзвичайно важливо, щоб вони могли скористатися своїми політичними правами, – зазначив він. ☺

ВІЗОВИЙ ДІАЛОГ УСПІШНО ТРИВАЄ

В ухваленій за результатами саміт-у спільній заяві було відзначено прогрес у виконанні Плану дій щодо лібералізації візового режиму. Нагадаємо, Євросоюз презентував його Україні під час минулорічної зустрічі на найвищому рівні. Нині ж сторони „підтвердили свої

спільні зобов'язання просуватися до безвізового режиму, який буде запроваджено у відповідний час після створення визначених Планом дій умов для добре керованого та безпечного пересування людей”. Крім цього, лідери привітали завершення переговорів щодо внесення змін до Угоди про спрощення

процедури видачі віз. Вони мали на меті розширення категорій громадян України, які підпадають під дію цієї угоди.

– Я запевняю, що безвізовий режим буде запроваджено, щойно будуть виконані всі необхідні умови, – заявив після саміту Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу.

Європарламент „прив'язав” асоціацію до зміцнення демократії

Європарламент ухвалив 1 грудня резолюцію щодо розвитку відносин з Україною та відповідні рекомендації Раді ЄС, Єврокомісії та Європейській службі зовнішньої дії. У ній депутати висловили свою точку зору щодо головних питань цих відносин.

Зокрема, Європарламент наголосив, що „Україна є європейською державою і відповідно до статті 49 Угоди про ЄС може подати заявку на членство в ЄС, як будь-яка європейська держава за умови, що вона дотримується принципів демократії, поваги до прав людини та основних свобод, прав меншин і верховенства права, беручи до уваги, що укладення між Україною та ЄС Угоди про асоціацію, у тому числі Угоди про вільну торгівлю, буде мати важливе значення для європейської перспективи України”.

Документ містить рекомендацію „вжити необхідних заходів для швидкого парафування угоди про асоціацію між Україною та ЄС, бажано по можливості до кінця 2011 року; забезпечити в той же час, відповідно до вимог, що містяться в резолюції парламенту від 27 жовтня 2011 року, щоб ця важлива ініціатива в рамках Східного партнерства йшла поряд із зобов'язаннями

України здійснювати необхідні реформи та зміцнювати демократичні цінності, права людини та верховенства права”. Водночас Європарламент вважає за доцільне розробити чіткі заходи захисту та можливий механізм тимчасового призупинення усієї Угоди про асоціацію у випадку, якщо свідомо було порушено чи проігноровано основні її принципи.

У резолюції також сказано, що „ви-

рок від 11 жовтня 2011 колишньому прем'єр-міністру України Юлії Тимошенко щодо семи років в'язниці та справи щодо інших міністрів викликали серйозну стурбованість в ЄС і широко розглядаються або як акти помсти, або як частина спроби засудити і ув'язнити опозиціонерів для того, щоб запобігти їхній участі в парламентських виборах наступного року або в президентських виборах 2015-го”. ☺

З повним текстом резолюції можна ознайомитися на сайті Представництва ЄС в Україні:

http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2011/2011_10_28_01_uk.htm

„Угода про асоціацію допомогла б нам у розмові з владою”

У польському місті Познань відбувся черговий Форум громадянського суспільства Східного партнерства. Участь у ньому взяли близько 300 делегатів із країн-партнерів та Євросоюзу. Розповідає координатор Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства Ігор Козут.

Які головні новини форуму?

– Він мав досить робочий характер. Було ухвалено концептуальне бачення стратегії розвитку форуму. Адже настав час перегляду його ролі й місця в Східному партнерстві. Коли форум започатковували, то було одне бачення ініціативи, зараз складається інше. Вже сформовано національні платформи форуму в кожній із країн-партнерів. Ми матимемо можливість брати участь у засіданнях міжурядових платформ Східного партнерства.

Другим важливим питанням було формування ще однієї робочої групи, в якій могли б співпрацювати представники профспілок та роботодавців. Це буде так звана група соціального діалогу. Ну й третє питання – подальша інституалізація форуму. Була непроста дискусія щодо того, яка повинна бути форма реєстрації. Зрештою, делегати зійшлися на тому, що слід зареєструвати секретаріат, який допомагатиме керівному комітету здійснювати координацію, готувати документи та організувати заходи.

Форум об’єднує неурядові організації країн Східного партнерства, які мають різний рівень демократії та інтеграції з Євросоюзом – що, власне, підтвердив оприлюднений у Познані Індекс європейської інтеграції. Чи не заважає це ефективному співробітництву або ж діалогу в рамках форуму?

– Ні. Форум – це ще одна можливість для цих організацій та їхніх лі-

дерів зустрітися, встановити контакти між собою для реалізації спільних проєктів. Таких, наприклад, як підготовка згаданого вами індексу. Але, крім організацій з країн Східного партнерства, у роботі форуму беруть участь і неурядові структури з держав Євросоюзу – Польщі, Німеччини, Швеції. Це також додаткова можливість встановити контакти, віднайти спільні інтереси.

До речі, на познанському форумі було оголошено про новий інструмент Єврокомісії – Фонд громадянського суспільства. Він дозволить фінансово підтримувати спільні ініціативи неурядового сектору.

На вашу думку, як узагалі Євросоюз мав би нині підтримувати громадянське суспільство в Україні – враховуючи неоднозначні процеси, що в ній відбуваються?

– Мабуть, у таких випадках прийнято насамперед говорити про фінансову підтримку. Справді, для

українських громадських організацій це дуже важливо, адже допомога з боку уряду чи національного бізнесу незначна, і нам доводиться шукати її у закордонних інституцій та донорських організацій. Отже, фінансовий аспект важливий. Але нині українське громадянське суспільство потребує ще й підтримки моральної, інституційної – маю на увазі максимально швидке парафування й підписання Угоди про асоціацію. Навіть саме парафування вже дасть нам інструмент для розмови і з урядом, і з європейськими інституціями. З боку української сторони це означало б певні зобов’язання – не лише з дотримання демократичних принципів, верховенства права і прав людини, але й щодо економічної, торговельної співпраці.

Звісно, ми цілком розуміємо позицію ЄС щодо Угоди про асоціацію. На моє запитання про перспективи парафування угоди міністр закордонних справ Польщі Радислав Сікорський відповів, що український уряд знає, що має для цього зробити. Однак, на жаль, політичної волі уряду бракує, це пов’язано з багатьма чинниками. У будь-якому разі, для українських неурядових організацій питання Угоди про асоціацію було на форумі однією з ключових тем. Його делегати підтримали підготовлену нами резолюцію, яка містить заклик до обох сторін завершити переговори та парафувати документ. ☉

До учасників звернувся Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле. Він зауважив, що в таких сферах, як дотримання прав людини, економіка, транспорт, енергетика та зміна клімату, важко досягти успіху лише через співпрацю з національними урядами. Саме тому для ЄС надзвичайно важливе залучення громадянського суспільства.

ЄС сподівається на ухвалення Виборчого кодексу

Верховна Рада ухвалила 17 листопада Закон про вибори народних депутатів. Ним було відтворено стару виборчу систему – 50% парламентарів обираються за партійними списками, інших 50% – у мажоритарних округах. Було також піднято до 5% прохідний бар'єр та заборонено участь у виборах блоків.

Європейський Союз ретельно відстежував ситуацію з підготовкою цього закону. З нагоди його ухвалення було оприлюднено заяву.

„Ми вітаємо, що закон був прийнятий понад 80% голосів за підтримки депутатів з усіх партій. Це позитивний знак для демократії України. Вітаємо, що деякі пропозиції Венеціанської комісії були впроваджені в законі, але

шкодуємо, що інші не взяли до уваги. Ми заохочуємо владу продовжити тісну співпрацю з Венеціанською комісією” – йдеться, зокрема, в ній.

ЄС також закликав ухвалити Виборчий кодекс, який стосувався б усіх видів виборів. Євросоюз нагадує, що такий кодекс уже було розроблено в українському парламенті й він отримав загалом позитивну оцінку від Венеціанської комісії у грудні 2010 року. ЄС сподівається, що цей кодекс ухвалить.

Представництво ЄС в Україні також виступило у листопаді з заявою щодо ситуації довкола соціальних протестів ветеранів війни в Афганістані та ліквідації і постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС. „Ми висловлюємо сер-

йозну стурбованість повідомленнями про перешкодження мирним маніфестаціям, в тому числі з ознаками надмірного застосування сили з боку правоохоронних органів”, – йдеться в заяві. ☺

Україна втратила лідерство у Східному партнерстві

Під час минулого Форуму громадянського суспільства в Познані Міжнародний фонд „Відродження” представив результати дослідження „Індекс європейської інтеграції для країн Східного партнерства”. Його метою було оцінити рівень та динаміку просування цих держав до Євросоюзу.

Дослідження підтвердило певні закономірності, але водночас принесло несподівані результати.

Цілком зрозумілим є те, що воно засвідчило поділ держав Східного партнерства на дві групи. В одній, лідерській, – Україна, Грузія та Молдова. Ці країни офіційно заявили про своє прагнення інтегруватися до ЄС, отож їхні більше просунуті відносини з Союзом є цілком логічними. Вірменія, Азербайджан та Білорусь складають другу групу – держав, які жодних планів щодо членства в Союзі не озвучували й рівень євроінтеграції яких значно нижчий. Певною мірою сенсацією стало інше – Україна посіла в рейтингу лише третє місце, поступившись Молдові та Грузії. Тоді як кілька років тому, під час започаткування Східного партнерства, була визнаним лідером.

Індекс євроінтеграції держав Східного партнерства було визначено відповідно до трьох критеріїв: взаємозв'язок з ЄС, наближення до ЄС та управління.

відображає рівень інтересу й політичної волі, тоді як перші два вказують на інтерес та зусилля і Євросоюзу, і країн-партнерів. Усі разом ці критерії вказують на те, що вирішальну роль в євроінтеграції відіграють не лише задекларовані європейські амбіції, а наявність у кожній з країн політичної волі, прагнення до реформ та отримання переваг від інструментів, які надає ЄС. Саме тому, наголошують автори дослідження, прогрес Молдови та Грузії хоч і видається до певної міри сенсацією, насправді є логічним. Дослідження проведене методом опитування експертів. Усього євроінтеграція держав Східного партнерства оцінювалася за 300 па-

раметрами. Зазвичай відповіді на запитання анкети передбачали „так” (дорівнювало 1) або „ні” (дорівнювало 0). Якщо оцінка експерта була десь посередині, то її цифрове значення вираховувалося відповідно.

Молдова, яка є нині лідером Східного партнерства, показала найкращі результати за такими критеріями, як взаємозв'язок і наближення, та була другою з управління. Грузія є першою з управління, другою за наближенням і третьою щодо взаємозв'язку. Україна ж друга за таким критерієм, як взаємозв'язок, третя за управлінням та ділить з Вірменією третє місце щодо наближення (див.діаграму). ☺

Ознайомтеся з даними Індексу європейської інтеграції:

<http://www.irf.ua/files/ukr/programs/euro/eap%20index%20pilot%20edition.pdf>

„Ми не бачимо прогресу в Україні”

Голова Представництва Євросоюзу в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра дав інтерв'ю агенції „Інтерфакс-Україна”, яке було опубліковано 25 листопада. Аналіз послом поточної ситуації також став своєрідним підсумком 2011 року. Пропонуємо вашій увазі ту частину інтерв'ю, яка стосується питання фіксації в Угоді про асоціацію так званих перспектив членства в ЄС – саме ця позиція Києва унеможливила завершення переговорів.

„П'ять років тому, коли це питання виникло, ЄС чітко заявив: переговори стосуються дуже амбітної Угоди про асоціацію. Ніколи не передбачалося закріплення в угоді перспективи членства. Українська сторона дуже добре знала про це обмеження, коли вступала в переговори.

Багато країн, які нині є членами ЄС, вели переговори й підписували Угоди про асоціацію, які не включали положень про членство в Союзі. Однак ці країни були серйозно налаштовані, не ховалися за словами й використовували ті можливості, які ЄС пропонував для здійснення необхідних для членства в ньому перетворень.

Я також хочу нагадати, що Договір про Європейський Союз чітко встановлює (стаття 49), що будь-яка європейська країна може прагнути членства в ЄС. Але для початку переговорів про членство необхідно, щоби держава була на відповідному рівні розвитку. Для України не потрібно, щоб в

Угоді про асоціацію було прописано можливість членства в ЄС для того, аби почати здійснювати необхідні для досягнення цієї мети кроки.

Хотів би нагадати, що два роки тому переговори з політичної частини Угоди про асоціацію було практично завершено в тому обсязі, в якому це є нині. За ці два роки розглядалися, по суті, три питання. Перше – очікування України щодо перспективи членства, але тут ЄС не змінив своєї позиції. Друге питання – ратифікація Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду. Це питання в останній час було вирішене – Україна погодилася на внесення в майбутньому відповідних змін до Конституції. Третє – формулювання з приводу лібералізації візового режиму, яка раніше трактувалася як довгострокова перспектива.

Тоді, два роки тому, президент Віктор Ющенко запропонував Євросоюзу на саміті в Києві у зв'язку з відсутністю значного прогресу в переговорах зі створення Зони вільної торгівлі розділити ці дві складові угоди. Тобто парафувати політичну частину Угоди про асоціацію у тій формі, в якій вона існувала на той час. Це означає, що українська влада була готова прийняти угоду в тодішньому вигляді. Але ЄС завжди дотримувався своєї позиції, яка була прозорою для української влади. Ми завжди говорили, що Угода про асоціацію пропонується в пакеті, так само, як і для всіх інших країн. Вона перед-

бачає політичну частину, присвячену секторальному співробітництву, і економічну, яка стосується Угоди про глибоку і всеосяжну Зону вільної торгівлі.

Сьогодні склалася цікава ситуація. Віктор Янукович і будучи кандидатом у президенти, і протягом першого етапу свого президентства, порівнюючи себе зі своїм попередником, казав, що є не євроромантиком, а європрагматиком, і що не проситиме у ЄС те, що той не готовий дати. Також Віктор Янукович підкреслював, що збирається „будувати Європу в Україні”, і коли „Європу буде збудовано всередині країни”, то ЄС змушений буде дати Україні те, що на той час він дати не був готовий.

Президент України дуже добре розуміє суть цієї угоди, він завжди був послідовним у діях. Але нині має місце парадокс. Переговори щодо Зони вільної торгівлі завершено, а закінчення перемовин із політичної частини залежить від того, що ЄС ніколи не пропонував і що Віктор Янукович ніколи раніше не просив.

І насправді, незважаючи на здійснення реформ, ми так і не побачили „створення Європи в Україні”. Не знаю, чи бачать українські громадяни щось, що було б на це схоже – враховуючи те, що багато з них знають, що таке ЄС, і ми бачимо, як у країні зростає підтримка євроінтеграції. Щодо нас, то ми не бачимо прогресу в Україні.

Ми заявляли про ті питання, які ми стурбовані. Зокрема, щодо зміни Конституції України. Так само й Венеціанська комісія Ради Європи говорила про безпрецедентний спосіб зміни Основного Закону. Ми також робили заяви з приводу тих жаклих місцевих виборів, які відбулися торік у жовтні в Україні. Висловлювали стурбованість щодо політично мотивованого використання судової системи для усунення політичних суперників. Спочатку це робилося коректною дипломатичною мовою. Всі думали, що це була якась помилка, недооцінка наслідків. Але зараз ми не маємо сумнівів, що всі ці аспекти були дуже добре усвідомлені й не йшлося про недооцінку. В цій ситуації те, що відбувається в Україні, створює дуже несприятливе середовище для країн-членів ЄС, які мають ухвалити рішення про зближення з нею. І водночас дехто просить Європу про те, що навряд чи може бути надане”.

ЄС і США нагадали про справу Тимошенко

Наприкінці листопада відбувся черговий саміт ЄС–США. В ухваленій за його підсумками заяві сторони згадали, зокрема, і про справу колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Євросоюз і США закликали уряд України „виконувати свої зобов'язання щодо дотримання європейських цінностей та верховенства права, зокрема забезпечити справедливий, прозорий і неупереджений процес під час судів над членами колишнього уряду, включаючи апеляцію у випадку Юлії Тимошенко”.

Небо ніяк не „відкриється”

У Києві відбулася експертна дискусія на тему „Спільний авіаційний простір з ЄС: як інтегрувати українське небо?”. Організувала її Громадська експертна рада.

На думку експертів, від майбутнього підписання Україною Угоди про Спільний авіаційний простір найбільше виграють пасажирів. У зв'язку зі збільшенням пропозицій авіаперевізників і, відповідно, посиленням конкуренції, тарифи на внутрішні перевезення можуть зменшитися у 2–3 рази, на міжнародні – у 1,5–2 рази. Крім цього, угода означає забезпечення європейських стандартів безпеки польотів, рівня обслуговування пасажирів, збільшення кількості рейсів і маршрутів, а також розширення цінового діапазону послуг авіаперевезень.

Проте нині ніхто не може спрогнозувати, коли все це станеться. Експертний аналіз поточного стану ринку пасажирських авіаперевезень показав, що ані вітчизняні авіакомпанії, ані аеропорти ще не готові „відкрити небо”. Потрібні серйозні реформи в галузі, модернізація парку повітряних суден й аеронавігаційного обладнання в аеропортах, стимулювання попиту населення на пасажирські авіаперевезення, розширення мережі маршрутів і ліквідація монополії на ринку постачання авіапального та наземного обслуговування.

– Треба визнати, що розвиток українського транспорту в Україні контролюється, – зауважив доцент

кафедри економіки Національного авіаційного університету Артур Вінюков-Проценко. – Польща пожегувала своїми авіалініями „Льот”, але виграв місцевий споживач. Аеропорти повинні розвиватися, ніхто не обіцяє їм золотого дощу у вигляді євро, проте вони повинні піти на поступки малобюджетним авіалініям. Чому не надати такої можливості українським пасажирам?

– Питання „відкритого неба” державою вирішено на дві третини. Залишається проблема неготовності авіакомпаній до конкуренції, а також питання візового режиму для українських пасажирів, – вважає перший заступник гендиректора Міжнародного аеропорту „Київ” (Жуляни) Олег Петровський.

Авіаційна інфраструктура в Україні залишається нині однією з найдорожчих в Європі, будучи при цьому однією з найменш ефективних. Основною причиною цього є відсутність здорової конкуренції, український ринок авіаперевезень дуже монополізовано. Сукупна частка Української авіаційної групи в загальному обсязі регулярних пасажирських авіаперевезень за результатами діяльності в першому півріччі 2011 року перевищила 50%, що має ознаки колективної монополії на ринку.

Водночас однією з переваг приєднання України до Спільного авіаційного простору стало б збільшення на 10–15% надходжень до державного бюджету за рахунок виходу на ринок України провідних

європейських малобюджетних авіаперевізників. У Європі авіакомпанії моделі „лоукост” перевозять до 50% всіх пасажирів. В Україні ж їхня частка не перевищує 10%.

Переговори між ЄС і Україною про „відкрите небо” розпочалися у грудні 2007 року, тоді ж було поставлено за мету завершити їх до кінця 2010-го. Згодом дату підписання Угоди про спільний авіаційний простір перенесли на 2011 рік. Нині зрозуміло, що завершення їх знову відтермінується. Однією з причин уповільнення переговорів є підвищення платні за аеронавігаційне обслуговування на підході і в районі аеродрому та на маршруті польоту. Міжнародні авіаційні організації, такі як IATA, EUROCONTROL та AEA, назвали ці зміни невинуватими.

Андрулла Вассиліу закликала студентів бути наполегливими

5 грудня Київ відвідала Комісар ЄС з питань освіти, культури, багатомовності, спорту, медіа та молоді Андрулла Вассиліу. Вона взяла участь у конференції „Темпус та Еразмус-Мундус – можливості для Східного партнерства“, а також завітала до Києво-Могилянської академії.

– Я дуже рада, що маю побувати в цьому дуже престижному навчальному закладі, – заявила Комісар ЄС журналістам. Вона особливо підкреслила важливість Болонського процесу. – Києво-Могилянська академія – один із українських університетів, який запровадив у себе трирівневу систему освіти: бакалавр-магістр-доктор. Саме цього вимагає Болонський процес, до якого приєдналася й Україна. Завдяки йому ми збираємося створити спільний

простір вищої освіти, а для цього необхідно, щоб усі країни-учасниці встановили у себе однакові системи освіти. Це сприятиме мобільності, освітнім обмінам та співпраці між вишами. Це надасть можливість студентам, що навчалися в українських університетах, їхати до будь-якого університету в Європі – і там визнаватимуть здобуту ними в Україні кваліфікацію.

У Києво-Могилянці Комісар ЄС узяла участь у церемонії вручення першого докторського диплома європейського зразка випускниці академії Ганні Беленькій (на фото) і виступила з публічною лекцією. У промові Андрулла Вассиліу зупинилася, зокрема, на освітніх програмах ЄС.

– Ми значно збільшили фінансуван-

ня на 2011–2013 роки для наших освітніх програм Темпус та Еразмус Мундус. Це хороша новина, оскільки ваш університет дуже успішно бере участь в обох цих програмах, – зауважила Комісар ЄС. – Починаючи з 1993 року ЄС профінансував близько 200 проектів Темпус інституційної співпраці в Україні, головним чином для підтримки реформ у сфері вищої освіти та розвитку інституційної спроможності. Торік Україна брала участь майже в усіх регіональних проектах, що фінансував ЄС. Це означає, що вона відіграє провідну роль у цьому регіоні. Ми також надали понад 350 грантів у рамках програми Еразмус Мундус для українських студентів і науковців. Лише цього року українські навчальні заклади беруть участь у чотирьох проектах Еразмус Мундус.

Андрулла Вассиліу закликала студентів наполегливо навчатися та використовувати можливості мобільності й освітніх обмінів. А викладачів – підтримувати своїх студентів.

– Комісар ЄС Андрулла Вассиліу відповідає, зокрема, за питання освіти та молоді, – зауважив Жозе Мануел Пінту Тейшейра. – А все, що стосується молоді, надзвичайно важливе для майбутнього України. Присутність Андрулли Вассиліу в Києві й у цьому університеті з його давніми традиціями є ще одним підтвердженням підтримки нами України у її наближенні до Європейського Союзу. А найкращий спосіб це зробити – інвестувати в молодь і освіту. ☺

Оголошено конкурс програми Жана Моне

У листопаді Європейська Комісія оголосила черговий конкурс програми ЄС ім. Жана Моне. Традиційно до участі в ньому приймають заявки, що стосуються двох ключових напрямів: викладання та академічної і дослідницької діяльності.

Кінцевий термін подання заявок – 15 лютого 2012 року.

Більше інформації про конкурс http://eacea.ec.europa.eu/lfp/funding/2012/call_jean_monnet_action_ka1_2012_en.php

Програма ім. Жана Моне – це ініціатива Європейської Комісії, започаткована ще у 1990 році з метою пропагування ідеї Об'єднаної Європи та поширення європейських студій в Європі та на інших континентах. Її спрямовано насамперед на університети. Втім, участь у програмі можуть брати асоціації та об'єднання науковців і викладачів, що спеціалізуються на проблемах європейської інтеграції, інші державні або приватні установи, що надають освітні та тренінгові послуги у сфері європейської інтеграції на місцевому та регіональному рівнях. До участі запрошують представників як

членів ЄС, так і країн-партнерів – умови для всіх однакові. Нині учасниками програми є 61 держава з п'яти континентів світу, квот чи обмежень щодо якихось груп країн немає.

Жан Моне, іменем якого названо програму, був французьким державним діячем. Його вважають одним із „батьків-засновників“ ЄС. Саме його ідею щодо європейської інтеграції озвучив 9 травня 1950 року тодішній міністр закордонних справ Франції Робер Шуман. А Жан Моне став згодом першим головою Європейського об'єднання вугілля та сталі – праобразу нинішнього Європейського Союзу. ☺

Рекордний урожай „Акерману”

Контрабандних товарів на суму €3,2 млн вилучено в результаті спільної операції з охорони кордону „Акерман”. Її протягом 2011 року проводили Місія ЄС з прикордонної допомоги Молдові й Україні (EUBAM) та митні й прикордонні служби двох держав. Зона діяльності охоплювала молдовсько-український кордон, а також Одеський та Іллічівський порти. Вартість вилученої контрабанди вшестеро перевищує показник 2010 р. Загалом, „Акерман” є уже восьмою подібною операцією. Під час неї було виявлено 272 різних злочинів та порушень. 85 з них пов’язані з контрабандою тютюнових виробів, 52 випадки – з митними махінаціями й ухиленням від податків, 29 – із нелегальною міграцією й торгівлею людьми, 26 – із викраденими автомобілями та 38 – із контрабандою наркотиків.

– Успіх нинішньої операції обумовлено тим, що ми змогли завчити уроки з попередніх, – зауважив спеціаліст EUBAM із розслідувань Пьотр Бартошек. – Її результати свідчать також про потребу міжнародного співробітництва. Особливо якщо йдеться про організовану злочинність, яка є світовим

Пьотр Бартошек, спеціаліст із розслідувань EUBAM

явищем і не знає кордонів. Головним завданням таких спільних операцій є зміцнення міжвідомчого й міжнародного співробітництва. Однак вони несуть багато інших переваг. Наприклад, зібрана під час них інформація може бути згодом використана з метою оцінки ризиків і проведення розслідувань. Місію ЄС з прикордонної допомоги Молдові та Україні започатковано 30 листопада 2005 року у відповідь на спільне звернення президентів двох держав. Вона

є консультативно-технічним органом, який цілком фінансується Європейським Союзом у рамках Європейського інструменту сусідства й партнерства. Партнером з реалізації виступає Програма розвитку ООН. Завданням EUBAM є підвищення потенціалу прикордонних та митних служб, інших правоохоронних та державних органів Молдови й України. Річний бюджет EUBAM становить €12 млн, персонал Місії нараховує понад 200 осіб. ☉

Смертність на дорогах зменшити можна

В Одесі в листопаді було завершено інформаційну кампанію з підвищення безпеки дорожнього руху та зменшення смертності на автошляхах. Її реалізовано спільно з фінансованим Євросоюзом проектом „Підтримка інтеграції України до транс’європейської транспортної мережі” та Одеською облрадою.

Головною метою інформаційних заходів було спонукати водіїв користуватися пасками безпеки та дотримуватися безпечної швидкості. Оскільки порушувати ці базові для безпеки правила найбільше схильні молоді водії-чоловіки, саме їх було обрано за цільову аудиторію. При цьому організатори кампанії відмовилися від традиційних засобів інформування, таких як банери чи рекламні щити. Враховуючи вік цільової аудиторії, головним рекламним носієм став Інтернет, зокрема соціальні мережі. Окрім цілком очевидної ефективності, це дозволило провести кампанію за відносно невисокого фінансування – бюджет її становив €20 тис.

Участь у заходах взяли і працівники ДАІ Одеської області, які розповсюджували серед водіїв буклети з інформацією про причини смертності на дорогах. Також було створено документальний фільм „20 хвилин про життя і смерть”, спрямований на школярів 12–15 років. Його прем’єрний показ в Одесі й став завершенням кампанії.

За оцінками експертів, вона стала успішною – проведені влітку роз’яснювальні заходи серед водіїв дозволили скоротити смертність на дорогах області на 30%.

– Кількість летальних випадків у ДТП на Одещині зменшилася, і це найважливіше, – заявила заступник Голови Представництва ЄС в Україні Марія Юрікова. – Життя – це найдорожче, що має кожна людина. Якщо в результаті проекту люди стали почуватися безпечніше, поменшало нещасних випадків – це добрий результат.

До діяльності, спрямованої на покращення безпеки дорожнього руху,

спонукає сумна статистика. 2010 року на українських дорогах і вулицях загинули 4600 осіб, з них 274 в Одеській області. Це означає, що внаслідок аварій в Україні щодня втрачається приблизно 12 життів. При цьому майже 60% загиблих у ДТП могли б вижити, якби користувалися пасками безпеки. ☉

Конкурс проектів із транскордонної співпраці

У рамках Спільної операційної програми „Румунія–Україна–Молдова” на 2007–2013 рр. оголошено другий конкурс проектів у сфері транскордонної співпраці. Участь у ньому можуть брати органи місцевої влади та некомерційні організації з прикордонних регіонів країн-учасниць програми.

Проектні пропозиції слід подавати відповідно до таких пріоритетів: готовність протистояти екологічним проблемам та надзвичайним ситуаціям; міжлюдська співпраця; підвищення конкурентоспроможності прикордонної економіки.

Конкурс проектів ініційовано Міністерством регіонального розвитку та туризму Румунії. Його загальний бюджет становить понад €27,5 млн. **Останній термін подачі заявок – 30 січня 2012 року.**

Метою Програми транскордонного співробітництва „Румунія–Україна–Молдова” є налагодження зв'язків між країнами-учасницями проекту для пошуку спільних рішень у подоланні проблем розвитку прикордонних територій. Програма фінансується Європейським інструментом сусідства й партнерства. ☉

Більше інформації про новий конкурс проектів на сайті: <http://www.ro-ua-md.net>

Рівні можливості: найкращі роботодавці – 2011

Лариса Бурик, заступник гендиректора „Нібулон”

Понад 60 українських підприємств узяли участь у конкурсі „Рівні можливості: найкращий роботодавець – 2011”. Його вже другий рік поспіль провів фінансований ЄС проект „Права жінок та дітей в Україні – комунікаційний компонент” за підтримки Міністерства соціальної політики України, Міжнародної організації праці та Європейської Бізнес Асоціації.

Підприємства оцінювали в чотирьох категоріях, залежно від кількості працівників. Критеріями були рівне представлення жінок та чоловіків у керівництві, гнучкий графік роботи для працівників з дітьми, фінансова допомога на лікування дитини, страхування та спеціальні заходи для родин співробітників, забезпечення дитячими садками, запобігання сексуальним дома-

ганням на робочому місці та відсутність дискримінаційних умов при прийнятті на роботу.

Перші місця посіли АТ „СКФ Україна”, Британська Рада в Україні, „Водний Лабіринт”, Ernst&Young – Україна. Перемогу у спеціальній категорії „Найкраще підприємство для родини” отримали ТОВ „Нібулон” та Ernst & Young – Україна.

– Основна мета конкурсу – стимулювати українські компанії до забезпечення рівності жінок та чоловіків на робочому місці. Ми хочемо показати, що успіх не залежить від статі працівників, – зазначив керівник проекту ЄС „Права жінок і дітей в Україні – комунікаційний компонент” Рік Флінт. – Як жінки, так і чоловіки хочуть та мають право проводити час зі своїми дітьми й реалізуватися у професійному житті.

Згідно з дослідженням Міжнародного кадрового порталу **hh.ua**, кожна п'ята пропозиція на українському ринку праці містить вимоги щодо статі кандидата. 2011 року в 10,9% вакансій роботодавці віддавали перевагу чоловікам, а 8,2% – жінкам. Кількість вакансій для чоловіків на посади вищого менеджменту становить 17,2%, тоді як подібних пропозицій для жінок удвічі менше – 8,3%.

Проте справи покращуються, і не в останню чергу завдяки таким ініціативам, як конкурс для роботодавців. Приходить найголовніше – розуміння проблеми.

– Забезпечуючи фінансову стабільність та соціальну підтримку материнства та сім'ї, усуваючи першопричини дискримінації за ознакою статі, ми забезпечуємо не лише ефективність роботи наших працівників, а й успішність галузі загалом, – пояснює, зокрема, практиковані підприємством заходи для підтримки родини заступник гендиректора „Нібулону” Лариса Бурик.

– Лише близько 30% зайнятих у сфері інформаційних технологій – жінки. Вважається, що ІТ-технології – це чоловіча справа, – каже директор з персоналу компанії „Майкрософт Україна” Ганна Підгірна. – Ми дотримуємося іншої думки. Рівність можливостей – це необхідна умова для розвитку потенціалу кращих фахівців, як чоловіків, так і жінок. Саме тому „Майкрософт Україна” підтримує принцип рівних умов у компанії. ☉

„Найвдалішими заходами були Європейські паради“

Традиційно активною цього року була Всеукраїнська громадська організація „Європейська молодь України“. Про її діяльність „Євробюлетень“ говорив із головою організації Віталієм Ляшенком.

Які з євроінтеграційних акцій чи заходів, проведених у 2011 році Європейською молоддю України, запам'яталися вам найбільше або ж були найвдалішими?

– Безумовно, найвдалішими заходами були Європейські паради. Ми проводили їх у атракційно-розважальному стилі, залучили багато волонтерів. Паради отримали організаційну підтримку від місцевої та центральної влади. Особливо запам'яталися ці заходи у Києві та Черкасах. Нам вдалося зібрати понад 500 учасників у кожному з цих міст та широко висвітлити паради в засобах масової інформації.

Ваша організація спеціалізується на тематиці Східного партнерства. У чому важливість цієї ініціативи для української молоді?

– Так, ми справді чи не єдина молодіжна організація в Україні, яка намагається максимально презентувати Східне партнерство для молоді. Покращуючи поінформованість молодих людей про ініціативу, ми водночас

розвиваємо структури молодіжних організацій та їхніх мереж у регіонах. Важливість Східного партнерства для української молоді полягає у можливості використання додаткових її інструментів – це реалізація культурно-освітніх проектів, програми стажувань та обміну досвідом між молоддю країн Східного партнерства. А також вивчення проблематики лібералізації візового режиму, що є для молодих людей надзвичайно важливим.

Які ваші плани на 2012 рік, зокрема й щодо Східного партнерства?

– 2012 року Європейська молодь України планує продовжити прове-

дення круглих столів щодо Східного партнерства. Серед найбільш імовірних місць – Дніпропетровськ, Донецьк, Харків, Луцьк, Херсон та Житомир.

Крім того, в рамках Днів Європи в Україні плануємо провести низку заходів: Європейські паради, Європейські флешмоби. Це відбудеться орієнтовно у восьми або ж і більше обласних центрах. У Києві наступного року збираємося провести Європейський благодійний бал та II Форум ліберальної молоді. Також плануємо прийняти декілька делегацій партнерських молодіжних організацій, які входять до Ліберальної молоді Європи та Міжнародної федерації ліберальної молоді. ☺

Дипломати і депутати спілкувалися з молоддю

На початку листопада Всеукраїнська молодіжна громадська організація „Європейська молодь України“ за підтримки польського посольства провела в Одесі круглий стіл „Східне партнерство – нові можливості для України під час головування Польщі в ЄС“.

Захід викликав справжній ажіотаж серед одеської молоді, не в останню чергу через список поважних гостей. Зокрема, Тимчасової повіреної у справах Представництва ЄС в Україні Марії Юрікової. Вона розповіла молодим одеситам про те, що означають європейські цінності, навела вдалі приклади переваг життя за європейськими стандартами. Депутат Європарламенту, голова делегації ЄП у зв'язках з Україною Павел Коваль розповів про передумови виникнення Східного партнерства й фі-

нансування ініціативи. Перед молоддю виступили також дипломати посольства Польщі та представники місцевої влади. Цікавою була практична частина зустрічі, де учасникам пропонували змодельювати підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Високий фаховий рівень заходу підтримали також виступи й презентації відомих українських експертів: керівника громадської організації „Європа без бар'єрів“ Ірини Сушко та заступника виконавчого директора фонду ПАУСІ Святослава Павлюка.

Подібний захід було проведено згодом у Луганську. Участь у ньому взяв член Європарламенту Павел Залевський. Він під час дискусії наголосив, що інтеграція України до Євросоюзу залежить від кожного її громадянина, насамперед від молоді. Вона, зауважив

депутат, повинна реагувати на події в державі і впливати на її розвиток. Павел Залевський поділився з молоддю та представниками місцевої влади досвідом європейської інтеграції Польщі. Вже традиційно для подібних круглих столів було організовано рольову гру „Оптимізм проти скептицизму“ – її учасники моделювали дебати між міністрами закордонних справ країн ЄС. ☺

„Євроклубівці не складуть руки, доки Україна не стане Європою”

Нинішній рік був насичений різноманітною діяльністю Євроклубів. Підсумки його підбив для „Євробюлетеня” Сергій Штукарін – координатор проекту Представництва ЄС „Підтримка Євроклубів в Україні у 2011 році”, який виконувала Українська асоціація європейських студій.

Яку оцінку ви поставили б євроклубівському руху у 2011 році?

– Мабуть, оцінки доречно ставити учням у процесі отримання формальної освіти. Євроклуби – це насамперед неформальна освіта, громадська волонтерська діяльність та особистісне зростання учасників. Тому оцінювати тут можна, швидше, успішність зусиль на підтримку цього руху. Я вважаю надзвичайно успішним проект, реалізований нашою асоціацією за підтримки Представництва ЄС. У деяких областях активно сприяли цьому руху органи самоврядування – насамперед під час проведення Дня Європи. Проте держава загалом вже багато років поспіль незадовільно виконує свої зобов’язання щодо Євроклубів. Незважаючи на те, що вони чітко прописані, зокрема у відповідних держпрограмах.

Яку подію чи акцію вважаєте найвдалішою?

– Мені особисто найбільше сподобався літній табір Євроклубів, який був підсумковим заходом згаданого проекту і пройшов у лісі поблизу гори Мангуп у Бахчисарайському районі Криму. Тут вдалим було все: від конкурсного підбору учасників (на підставі прове-

дення ними регіональних тренінгів з волонтерства), вибору місця (одне з наймальовничіших у Криму, із залишками стародавніх цивілізацій) – до літнього душу й татарської кухні. Навіть відсутність стільникового зв’язку учасники сприйняли позитивно. Окрім того, табір включав зустрічі старих друзів та нові знайомства, цікаві тренінги, екологічні акції і квести, катання на конях, купання в озерах і Чорному морі, екскурсії тощо.

Чи потребують коригування форми роботи Євроклубів і механізми співпраці між ними?

– Євроклуби – це живий рух. Форми роботи та механізми співпраці між ними постійно розвиваються. Щороку Євроклуби засвоюють нові форми. 2011-го вони опанували рольові ігри, SWOT-майстерні, метод „усної історії” тощо. Також дедалі більше заходів Євроклуби організують спільно, покращується їх міжрегіональна та міжнародна співпраця. Вони вже не бачать один в одному конкурентів, а, швидше, партнерів та друзів – і це дуже добре!

Нинішній рік був Європейським роком волонтерства. Як це позначилося на євроклубівському русі й наскільки учасники Євроклубів відкрили до ідеї волонтерства?

– Українські Євроклуби справді дуже активно долучилися до реалізації цілей Європейського року волонтерства в Україні. Вони багато дізналися про волонтерство, засвоїли певні навички, активно долучилися до діяльності місцевих волонтерських організацій та

втілювали власні волонтерські проекти. Щодо сприйняття ідеї волонтерства, то кращим прикладом є враження учасників літнього табору від екологічної акції, яку вони провели на горі Мангуп. За їхніми словами, очищати територію цього заповідника від сміття їм сподобалося більше, аніж споглядати краєвиди, що насправді вражають.

Цей рік завершується невизначеністю у подальших відносинах між ЄС і Україною, президент В. Янукович заявив навіть про можливу „паузу”. Чи не спричинить це зменшення активності проєвропейських молодіжних рухів?

– Європейський вибір є цивілізаційним вибором усього народу України, закріпленим у низці законодавчих актів. У контексті теперішніх подій громадські рухи загалом та молодіжні зокрема мають тільки активізуватися. Це продемонструє їхню спроможність, наявність в Україні громадянського суспільства. Євроклуби теж роблять свій внесок. Щодо цього вони відрізняються від клубів, що масово створювалися в країнах, які вступали до Євросоюзу. Там метою було здійснити хвилю громадської підтримки на користь членства в ЄС. В Україні місією Євроклубів є докорінна зміна суспільства – через залучення молоді до європейських цінностей, волонтерської діяльності, вивчення та адаптації до наших умов кращого європейського досвіду в різних сферах.

Нещодавно під час зустрічі Євроклубів у Представництві ЄС було ухвалено рішення про формування Координаційної Ради Української мережі Євроклубів. Рада відразу стала на підтримку тих Євроклубів, яких позбавляють приміщень „у зв’язку зі складною політичною ситуацією і проєвропейською орієнтацією”. Думаю, багато з них ще зіштовхнуться з подібними утисками – через відсутність академічної автономії вишів, заляканість керівників навчальних закладів та нерозуміння того, що місією закладів освіти є й підтримка громадянської активності молоді. Оптимізму додає те, що деякі Євроклуби демонструють високі стандарти такої активності. Молодь, що отримала євроклубівський досвід, вже не складе руки, доки Україна не стане повноправним учасником Об’єднаної Європи. ☺

Названо лауреатів конкурсу „Ген рівності“

У листопаді було названо лауреатів конкурсу короткометражних фільмів „Ген рівності“, організованого Представництвом ЄС в Україні та Програмою розвитку ООН.

Його метою було привернути увагу молоді до гендерних питань. Протягом чотирьох місяців молоді люди знімали відеоролики, де мовою кіно висловлювалися щодо основних гендерних проблем: рівних прав і можливостей жінок і чоловіків та насильства в сім'ї.

У першій номінації „5 хвилин для гендерної рівності“ перемогла полтавчанка Вікторія Дрожчана з роботою „Рівні нерівності“. У ній показано, що чоловік не завжди готовий брати відповідальність за долю дитини, тоді як жінка щодо цього зазвичай не має сумнівів. У номінації „5 хвилин, щоб подолати насильство в сім'ї“ перше місце посіли лучани Вікторія Величко та Павло Бондаренко з роботою „Біль моєї скрипки“. Приз глядацьких симпатій у номінації „5 хвилин, щоб вразити глядача“ отримав відеоролик „Слово ранить“, створений групою авторів.

Участь у церемонії нагородження лауреатів узяли керівник Управління програм допомоги Представництва Євросоюзу в Україні Ендрю

Расбаш та Координатор з питань інформування та зв'язків з громадськістю Представництва Б'янка Боймлер.

Детальніше про проект можна дізнатись на сторінці <http://facebook.com/UNDPUkraine>, а переглянути конкурсне відео: <http://youtube.com/GenderTube>

Молодь долучається до збереження історичної пам'яті

У листопаді в Представництві Євросоюзу в Україні відбулася творча майстерня для Євроклубів зі збереження історичної пам'яті. Було презентовано новий проект, який стане внеском української молоді у Європейський рік активного старіння та солідарності між поколіннями 2012-го.

Майстерня стала, фактично, вже другим етапом проекту „Залучення молодіжних європейських клубів до збереження історичної пам'яті в Україні“. Спочатку був конкурсний відбір її учасників – 30 представників найактивніших Євроклубів з різних областей. Вони протягом вересня провели інтерв'ю зі свідками Другої світової війни та надіслали матеріали для розміщення на сайті проекту.

Метою ж майстерні в рамках про-

екту „Залучення молодіжних європейських клубів до збереження історичної пам'яті в Україні“ стало навчання опікунів та лідерів Євроклубів роботі зі збереження історичної пам'яті, налагодженню діалогу між поколіннями.

За її результатами буде вдосконалено методичні рекомендації, що були розроблені для учасників проекту, та оголошено новий конкурс мікропроектів для Євроклубів зі збереження історичної пам'яті та діалогу між поколіннями в Україні.

Керівник відділу політики, преси та інформації Представництва ЄС Золтан Салаї під час відкриття майстерні наголосив на тому, що ЄС продовжуватиме підтримувати громадські організації в Україні, зокрема й Євроклуби. Керівник програм преси

та інформації Вікторія Давидова зауважила, що від часу створення перших Євроклубів в Україні вони переросли у справжній потужний рух з новими ідеями та підходами в роботі, і Представництво й надалі їм допомагатиме.

Матеріали майстерні доступні за адресою: <http://goo.gl/90Wdt>

Детальніше про проект „Залучення молодіжних європейських клубів до збереження історичної пам'яті в Україні“ можна дізнатися на його інтернет-ресурсах: <http://iremember.org.ua>, <http://facebook.com/iremember.org.ua>

Природа–2000: заповідних місць побільшало

У листопаді відбулося чергове оновлення списку місць мережі Природа–2000 (Natura 2000). Заповідні зони поповнилися або їх було розширено у 16 державах Євросоюзу.

Метою діяльності мережі є збереження біорозмаїття в Європі. У травні 1992 року в ЄС було схвалено Директиву з природного середовища, яка доповнила вже наявну з 1979 року Директиву з птахів. Головним елементом обох законів є створення заповідних місць – Спеціальних зон захисту для птахів і Спеціальних зон консервації – для флори та тварин. Усі вони об'єднані в мережу Природа–2000, яка нині охоплює майже 20% території Євросоюзу. Таким чином ЄС допомагає захищати природні середовища, птахів і тварин, яким загрожує зникнення. Скажімо, віднесення до заповідної зони заболочених територій допомагає зберегти флору та фауну, виживання яких залежить від наявності саме такого середовища. Нині у ЄС приблизно 22,5 тис. „місць

всесоюзного значення”, об'єднаних мережею Природа–2000.

Список їх складають держави-члени ЄС, після чого передають на затвердження до Єврокомісії. Опікуватися місцями Природи–2000 також мають вони. Втім, у Євросоюзі існує фонд LIFE-Nature, яким керує Директорат Єврокомісії з довкілля. Кошти з цього фонду можуть використовуватися для проведення термінових консерваційних та інноваційних робіт у місцях Природи–2000. Є низка інших джерел фінансування від Євросоюзу, таких як структурні фонди.

Останнє розширення Природи–2000 стосується шести біогеографічних європейських регіонів. Усього в листопаді було додано 166 нових місць, частину з них було приєднано до вже наявних.

Наприклад, Бельгія додала 831 км² до її найбільшого морського заповідника Vlaamse Banken. Цінністю його є піщані морські береги. Ця територія сусідює із французьким морським ре-

гіоном Bancs des Flandres, який також став „членом” Природи–2000. Кіпр збагатив мережу територією Chersonisos Akama (179 км²), цінною луками, морськими рифами, яка є також середовищем для рідкісних тварин середземноморського біогеографічного регіону. Зокрема, для двох видів морських черепах.

Після включення того чи іншого місця до Природи–2000 держава, на території якої воно розташоване, має шість років для цілковитої імплементації передбачених законодавством ЄС заходів. Єврокомісія, зі свого боку, пильно за цим стежить. Бували випадки, коли Брюссель вживав заходів до країн, які незадовільно виконували свої обов'язки.

Щодо громадян, то слід розуміти – території Природи–2000 не є чимось далеким і недосяжним. Вони перебувають зовсім поряд, тож кожен може відвідати їх і помилуватися не зіпсованою сьогоднішнім, справді природною красою Європи. ☺

Більше інформації про мережу можна знайти на сайті <http://www.natura.org>
Інтерактивна мапа місць Природи–2000 <http://natura2000.eea.europa.eu/>

Шановні читачі „Євробюлетеня“!

Нагадуємо, що ви маєте можливість отримувати замість друкованої електронну версію „Євробюлетеня“. Це дозволить вам першими читати чергове число видання і завжди бути в курсі європейських новин!

Щоб замовити електронну версію (до 2 Мб), повідомте, будь ласка, свою електронну адресу, ім'я та по батькові, контактний телефон, назву організації (або зазначте, що Ви приватна особа) за адресою: **eurobulletin@gmail.com**

Ми будемо вдячні, якщо Ви поінформуєте про таку можливість своїх колег та друзів!

Лідери ЄС домовилися про створення фіскального союзу

Підпишіться на „Євробюлетень“ та новини Представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку ЄС:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>

Будинок культури ім. Русакова, 1928, арх. К. Мельников (Москва)

Адміністративна будівля, 1927, арх. невідомий (Київ)

Проект Палацу Праці, арх. Весніни (Москва)

У нарисі про французький живопис Володимир Маяковський з гордістю констатував: «Вперше не з Франції, а з Росії прилетіло нове слово мистецтва – конструктивізм». І хоча першим зразком цього напрямку прийнято вважати Ейфелеву вежу (1889 р.), все ж історичною батьківщиною конструктивізму визнано саме СРСР. Саме тут він досяг найвищого розвитку й дивовижні архітектурні рішення так вразили іноземців, що ті розповсюдили оригінальні й раціональні концепції світом: першими були Німеччина та Нідерланди... Далі – Центр Помпідю у Парижі, Емпайр Стейт Білдінг у Нью-Йорку ...

А вже у 1960 р. нове покоління архітекторів та дизайнерів трансформували усі основні принципи конструктивізму у хай-тек – тож історія продовжується. Тим більше, що актуальна у 20-30-ті роки минулого століття ідея поєднання максимальної функціональності та оптимально-

го бюджету і нині на часі, як ніколи, а чи не столітні будови конструктивістів міцно стоять на землі й надійно служать людям.

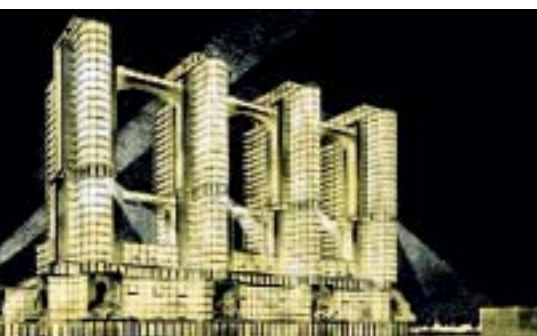
Однак зараз чимало пам'яток спадщини конструктивізму знаходяться під загрозою – а це може призвести до втрати самотності та неповторного архітектурного обличчя міст.

Тому Європейський Союз ухвалив фінансування проекту RKM.Save Urban Heritage, який впроваджується у трьох містах – Римі, Києві, Москві та має на меті «... довести, що архітектурний спадок епохи авангарду може стати потужним стимулом економічного поступу та соціально-культурного розвитку».

Зокрема, у Києві та Москві створено міжнародні лабораторії, які займаються питаннями збереження та популяризації архітектурних скарбів двох столиць, експертними оцінками, співпрацюють з владою та інвесторами, створюють онлайн-базу даних визначних об'єктів.

RKM.Save Urban Heritage проводить чимало публічних заходів – екскурсії, обговорення, творчі проекти. ☺

Дізнавайтесь більше та долучайтесь: <http://www.saveurbanheritage.eu/>

Фабрики-кухні СРСР, арх. Масленников

Дім медика, 1928, арх. Альошин (Київ)